

FOSTER

Fostering Child-Friendly Legal Environments
through collaborative networks

Οδηγός Διατομεακής Συνεργασίας για την Υποστήριξη Παιδιών-Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ιούνιος 2026

INSTITUTE OF
CRIMINOLOGY
at the Faculty of law Ljubljana

Όνομα και Αριθμός Παραδοτέου
D4.3 Οδηγός Διατομεακής Δικτύωσης για Δικηγόρους

Αριθμός Πακέτου Εργασίας
WP4

Συγγραφείς

Αργυρώ Καλτσά

Ψυχίατρος Παιδιών και Εφήβων MD,
για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος
στην Ελλάδα

Christine Maerkl

Κλινική ψυχολόγος (MSc) - Ψυχοθεραπεύτρια,
για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος,
στην Ελλάδα

Μιχάλης Παπαντωνόπουλος

Ψυχολόγος, υποψήφιος διδάκτωρ Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας,
για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος
στην Ελλάδα

Νεκταρία Ν. Δημοπούλου

Δικηγόρος, Μ.Δ.Ε. Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις, Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο,
για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος
στην Ελλάδα

Παναγιώτα Φίτσιου

Ψυχολόγος (MSc),
Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος
στην Ελλάδα

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Dr Agnes Lux

Ερευνήτρια, στο ELTE CSS Institute for Legal Studies, στην Ουγγαρία

Dr Veronika Szontagh

Ερευνήτρια, στο ELTE CSS Institute for Legal Studies, στην Ουγγαρία

Dr Miklós Könczöl

Ανώτερος Ερευνητής στο ELTE CSS Institute for Legal Studies, στην Ουγγαρία

Jasmina Arnež

Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια, του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνα, Σλοβενία

Lora Briški

Επίκουρη Καθηγήτρια στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνας, για λογαριασμό του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας της Νομικής Σχολής της Λιουμπλιάνα, στην Σλοβενία

Miha Hafner

Επίκουρος Καθηγητής στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνας, για λογαριασμό του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας της Νομικής Σχολής της Λιουμπλιάνα, στην Σλοβενία

Iliana Boycheva

Αναλύτρια, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Δίκαιο της ΕΕ, για λογαριασμό του Center for the Study of Democracy (CSD), στην Βουλγαρία

Maria Doichinova

Ανώτερη Ερευνήτρια, Law Program, στο Center for the Study of Democracy, στην Βουλγαρία

Αγγελική Γιαντσελίδου

Ψυχολόγος MSc, Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής, στην Ελλάδα

Επιμελήτριες

Νατάσα Αλεξοπούλου

Νομικός, Συντονίστρια του Έργου, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, στην Ελλάδα

Δρ Αθηνά Φραγκούλη - Σακελλαροπούλου

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, στην Ελλάδα

Επίπεδο Διάχυσης

Δημόσιο

Σημείωση: Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον παρόντα οδηγό είναι ακριβείς και επικαιροποιημένες έως την ημερομηνία δημοσίευσής του.

Περιεχόμενα

Οδηγός Διατομεακής Συνεργασίας για την Υποστήριξη Παιδιών-Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων	5
ΤΟ ΕΡΓΟ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ	7
ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ	8
Μέρος I: Πρόληψη και Έγκαιρη Ανίχνευση	9
Μέρος II: Παρέμβαση και Δικαστικές Διαδικασίες	11
Μέρος III: Αποκατάσταση	13
 Μέρος I: Πρόληψη και Έγκαιρη Ανίχνευση [χάρτης]	15
A. Κεντρικός Συντονισμός	15
B. Εκπαιδευτικό Σύστημα	19
Γ. Υπηρεσίες Υγείας	21
Δ. Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων	23
 Μέρος II: Παρέμβαση και Δικαστικές Διαδικασίες	24
A. Μηχανισμοί Αναφοράς και Γραμμές Βοήθειας	24
B. Διερεύνηση Υπόθεσης και Προκαταρκτική Εξέταση	29
Γ. Δικανική Συνέντευξη & Ιατροδικαστική Εξέταση	33
 Μέρος III: Αποκατάσταση	35
A. Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	35
B. Πρόνοια	36
Γ. Εξειδικευμένη Υποστήριξη	30
Δ. Παρακολούθηση (Follow Up)	39
 Μελέτη Περίπτωσης	40
Ελλάδα	40
Σλοβενία	42
Ουγγαρία	43
Βουλγαρία	45
 Υφιστάμενα Πρωτόκολλα	48
Ελλάδα	48
Σλοβενία	49
Ουγγαρία	50
Βουλγαρία	51

Οδηγός Διατομεακής Συνεργασίας για την Υποστήριξη Παιδιών-Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων

ΤΟ ΕΡΓΟ

Το έργο **FOSTER – Fostering Child-Friendly Legal Environments through Collaborative Networks** αποτελεί μια πρωτοβουλία που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποσκοπεί στην προώθηση μιας ολοκληρωμένης και φιλικής προς το παιδί προσέγγισης της δικαιοσύνης, η οποία διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων και της ευημερίας των παιδιών-θυμάτων εγκληματικών πράξεων.

Παράλληλα, το έργο στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών του νομικού χώρου, των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής και του ευρύτερου κοινού σχετικά με τη σημασία της φιλικής προς το παιδί δικαιοσύνης και της προστασίας των παιδιών, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη και προώθηση παιδοκεντρικών πολιτικών και πρακτικών στον τομέα της δικαιοσύνης, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το έργο υλοποιείται στην Ελλάδα, τη Βουλγαρία, τη Σλοβενία και την Ουγγαρία από κοινοπραξία πέντε οργανισμών:

Το **Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου (ΚΕΣΔ)**, συντονιστής του έργου, είναι ένα κορυφαίο κοινωφελές (μη κερδοσκοπικό) και ερευνητικό ίδρυμα με έδρα την Ελλάδα. Οι τομείς εστίασής του περιλαμβάνουν τη Δικαιοσύνη και τα θεμελιώδη δικαιώματα, τη Δημοκρατία και τους δημόσιους θεσμούς, την κοινωνική πολιτική και το κράτος πρόνοιας. Το ΚΕΣΔ είναι φορέας κατάρτισης με μεγάλη εμπειρία στην κατάρτιση δικαστών, εισαγγελέων, δικηγόρων και άλλων επαγγελματιών του νομικού κλάδου, συνεργαζόμενο στενά με την Ελληνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, Δικηγορικούς Συλλόγους και άλλες επαγγελματικές ενώσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το ΚΕΣΔ φιλοξενεί το Εθνικό Σημείο Επαφής του Δικτύου για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα, το διεπιστημονικό ερευνητικό δίκτυο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), και είναι μέλος των ελληνικών Εθνικών Φορέων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (NHRI).

Η **Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος (ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος)** είναι ένας μη κερδοσκοπικός επιστημονικός οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε το 1986 και παρέχει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου για την Ψυχική Υγεία "Ψυχαργώς" του Υπουργείου Υγείας. Επικεντρώνεται στην πρόληψη, την έγκαιρη παρέμβαση, την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ψυχική υγεία, τη συνηγορία και τη δικτύωση και λειτουργεί 35 μονάδες ψυχικής υγείας σε 5 νομούς, συμπεριλαμβανομένων κινητών μονάδων ψυχικής υγείας, κέντρων ημέρας για παιδιά και ενήλικες και μονάδων αποκατάστασης. Παρέχει επίσης εκπαίδευση σε επαγγελματίες, όπως εκπαιδευτικούς, δικαστές, εισαγγελείς, νομικούς, αστυνομικούς, δημοσιογράφους στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης της κοινότητας.

Το **Centre for the Study of Democracy (CSD)** στη Βουλγαρία, το οποίο ασχολείται από ετών με την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών, με έμφαση στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών-θυμάτων εγκλημάτων. Στην πάροδο των ετών, το CSD έχει διεξάγει ολοκληρωμένη έρευνα, έχει αναπτύξει συστάσεις πολιτικής και έχει υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης με στόχο τη βελτίωση της αντιμετώπισης των παιδιών στο πλαίσιο του συστήματος δικαιοσύνης. Το CSD έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση μιας προσέγγισης των νομικών διαδικασιών που λαμβάνει υπόψη τα παιδιά και την προσέγγιση με γνώμονα το τραύμα (trauma informed approach), υποστηρίζοντας μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση των εθνικών πρακτικών με τα διεθνή πρότυπα.

To Centre for Social Sciences Institute of Legal Science (CSS) στην Ουγγαρία, είναι ένα ερευνητικό κέντρο για τις νομικές επιστήμες, το οποίο διεξάγει θεωρητικές, εμπειρικές και συγκριτικές έρευνες. Το CSS διεξάγει επίσης βασική, εφαρμοσμένη και συγκριτική έρευνα σε αυτούς τους τομείς και διεξάγει το επιστημονικό του έργο ανεξάρτητα από πολιτικές επιρροές.

Το **Institute of Criminology (IK)** στη Νομική Σχολή της Λιουμπλιάνας, στην Σλοβενία, είναι ένας οργανισμός που ιδρύθηκε το 1954 ως το πρώτο εγκληματολογικό ινστιτούτο στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Από την ίδρυσή του, οι κύριες δραστηριότητές του περιλαμβάνουν την έρευνα, τη διδασκαλία, τη διάδοση πληροφοριών και την οργάνωση βιβλιοθήκης και υπηρεσιών τεκμηρίωσης.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Δικαιοσύνη (JUST-2023-JACC-EJUSTICE / 101160568).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Η προστασία των παιδιών-θυμάτων που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες απαιτεί πολύ περισσότερα από την αποτελεσματική εφαρμογή των νομικών εγγυήσεων. Απαιτεί μια συντονισμένη, παιδοκεντρική και διεπιστημονική προσέγγιση, ικανή να ανταποκριθεί στις σύνθετες και συχνά αλληλένδετες ανάγκες κάθε παιδιού σε νομικό, ψυχολογικό, κοινωνικό, εκπαιδευτικό και υγειονομικό επίπεδο, καθώς και στις ανάγκες προστασίας του.

Παρότι οι δικηγόροι διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, σε ό,τι αφορά στην πρόσβασή τους στη δικαιοσύνη και στην προάσπιση του βέλτιστου συμφέροντός τους, η ουσιαστική προστασία τους δεν μπορεί να επιτευχθεί αποκλειστικά μέσω της νομικής εκπροσώπησης.

Η προσέγγιση αυτή αντανακλά και τη φιλοσοφία των κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας του βασικού συντελεστή του παρόντος οδηγού, της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος. Ο φορέας προσεγγίζει τα παιδιά-θύματα όχι μόνο ως άτομα που χρειάζονται νομική προστασία, αλλά ως πρόσωπα ενταγμένα σε οικογενειακά, σχολικά και κοινοτικά συστήματα, λειτουργώντας στο πλαίσιο της έρευνας δράσης.

Αντλώντας από τις αρχές της κοινωνικής και κοινοτικής ψυχιατρικής και του «Ψυχαναλυτικού Πρίσματος», η ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος προωθεί μια ολιστική, μακροπρόθεσμη και με γνώμονα το τραύμα στρατηγική παρέμβασης. Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει τη στενή συνεργασία με το παιδί, τους γονείς ή φροντιστές του, το σχολικό περιβάλλον και τους τοπικούς φορείς, με στόχο τη διασφάλιση ολοκληρωμένης φροντίδας και κοινωνικής επανένταξης στο μέλλον.

Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν παιδιά ενθαρρύνονται να υιοθετούν αυτή την οπτική, υπερασπιζόμενοι όχι μόνο την άμεση ασφάλεια του παιδιού αλλά και τη συνολική του ευημερία. Η προσέγγιση αυτή αποφεύγει την αυτόματη ιδρυματοποίηση και υποστηρίζει, όπου αυτό είναι ασφαλές και θεραπευτικά τεκμηριωμένο, την αποκατάσταση και ανάπτυξη του παιδιού μέσα στο φυσικό κοινωνικό του περιβάλλον.

Η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού προϋποθέτει συντονισμένη δράση μεταξύ των συστημάτων δικαιοσύνης, παιδικής προστασίας, υγείας, ψυχικής υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας. Η αυξανόμενη εφαρμογή ολοκληρωμένων μοντέλων, όπως το Barnahus, αποδεικνύει ότι τα παιδιά ωφελούνται περισσότερο όταν οι επαγγελματίες συνεργάζονται μέσα από δομημένα και συντονισμένα πλαίσια που οργανώνονται γύρω από τις ανάγκες του παιδιού και όχι γύρω από τα όρια των θεσμών.

Τα ευρήματα της Έρευνας Εκτίμησης Εκπαιδευτικών Αναγκών (Training Needs Assessment – TNA) του έργου FOSTER, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και τη Σλοβενία, επιβεβαίωσαν ότι η ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας δεν αποτελεί απλώς επιθυμητό στόχο αλλά ουσιαστική αναγκαιότητα. Οι συμμετέχοντες ανέδειξαν συστηματικά ελλείψεις στην επικοινωνία, τον συντονισμό, τις διαδικασίες παραπομπής και τη συνεργασία μεταξύ δικηγόρων και άλλων επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά-θύματα.

Τα ευρήματα αυτά ανέδειξαν ότι η ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας και η διεπιστημονική συνεργασία αποτελούν κρίσιμες δεξιότητες και πρέπει να περιλαμβάνονται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των επαγγελματιών του νομικού κλάδου.

Στο πλαίσιο αυτό, ο παρών **Οδηγός Διατομεακής Δικτύωσης για Δικηγόρους** δημιουργήθηκε ως ένα πρακτικό εργαλείο για την υποστήριξη των επαγγελματιών του νομικού κλάδου στην οικοδόμηση και διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς στην προστασία του παιδιού και στη φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη. Στόχος του είναι να ενισχύσει την ικανότητα των δικηγόρων να εντοπίζουν τους αρμόδιους φορείς, να κατανοούν τους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους, να δημιουργούν ουσιαστικές συνεργασίες, να αξιοποιούν μηχανισμούς παραπομπής, να συμμετέχουν σε διεπιστημονικές διαδικασίες και να συμβάλλουν ενεργά σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που προάγουν τα δικαιώματα, την ευημερία, τη συμμετοχή και την ανάκαμψη (recovery) των παιδιών-θυμάτων.

ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Ο παρών οδηγός διατομεακής συνεργασίας λειτουργεί ως ένα στρατηγικό εργαλείο καθοδήγησης για όλους τους επαγγελματίες που εμπλέκονται στην υποστήριξη παιδιών-θυμάτων, με στόχο την ολιστική προστασία τους.

Η δομή του, οργανωμένη γύρω από τρεις κρίσιμες χρονικές φάσεις — **Πρόληψη, Παρέμβαση και Αποκατάσταση** — επιτρέπει στον χρήστη να εντοπίζει άμεσα τη θέση του εντός του ευρύτερου συστήματος παιδικής προστασίας, τις απαραίτητες ενέργειες σε κάθε στάδιο και, κυρίως, τους φορείς και επαγγελματίες άλλων τομέων με τους οποίους απαιτείται συνεργασία για την αποτελεσματική διαχείριση κάθε περίπτωσης.

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση του οδηγού, οι επαγγελματίες καλούνται να εντοπίζουν το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση του παιδιού και να ανατρέχουν στις αντίστοιχες κατηγορίες βασικών εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και στις υποκατηγορίες «Επαγγελματίες», «Αρμοδιότητες», «Τομέας» και «Νομικό Πλαίσιο».

Η διασταύρωση των πληροφοριών αυτών συμβάλλει στη διασφάλιση μιας «συνέχειας της φροντίδας» (continuum of care), αποτρέπει τη δευτερογενή θυματοποίηση και ενισχύει τον συντονισμό των ενεργειών και την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών. Με τον τρόπο αυτό, ο οδηγός μετατρέπεται από ένα απλό διάγραμμα σε ένα καθημερινό πρακτικό εργαλείο που τοποθετεί το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού στο επίκεντρο κάθε διατομεακής παρέμβασης.

Για κάθε οργανισμό, υπηρεσία ή φορέα που περιλαμβάνεται στον Οδηγό, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με: (α) τους επαγγελματίες που απασχολούνται και τα πεδία εξειδίκευσής τους, (β) τις βασικές αρμοδιότητες, την αποστολή και τις ευθύνες του φορέα ή της υπηρεσίας, (γ) τον τομέα στον οποίο ανήκει, (δ) το σχετικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη σύσταση και λειτουργία του, και (ε) τα διαθέσιμα στοιχεία επικοινωνίας και τους σχετικούς διαδικτυακούς συνδέσμους.

Οι πληροφορίες αυτές αποσκοπούν στη διευκόλυνση των παραπομπών, στη σαφή αποτύπωση των ρόλων και αρμοδιοτήτων, στην ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας και στην υποστήριξη των δικηγόρων για τη δημιουργία αποτελεσματικών δικτύων προστασίας γύρω από κάθε παιδί-θύμα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στον παρόντα Οδηγό Διατομεακής Συνεργασίας για την Υποστήριξη Παιδιών-Θυμάτων παρουσιάζονται τα βασικά στάδια και οι διαδικασίες υποστήριξης παιδιών-θυμάτων, καθώς και οι κύριες δημόσιες αρχές, υπηρεσίες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών/ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα.

Αναγνωρίζουμε και εκτιμούμε ιδιαίτερα το σημαντικό έργο και τη συμβολή όλων των φορέων που συμμετέχουν στην προστασία και υποστήριξη των παιδιών.

Ωστόσο, λόγω των περιορισμών έκτασης του παρόντος οδηγού, δεν ήταν δυνατόν να συμπεριληφθούν όλοι οι οργανισμοί και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο, ούτε να αποτυπωθεί πλήρως το εύρος των πολλαπλών ρόλων που ενδέχεται να διαδραματίζουν στα διάφορα στάδια παρέμβασης.

Κατά συνέπεια, ενδέχεται να υπάρχουν ακούσιες παραλείψεις ή περιπτώσεις στις οποίες δεν αποτυπώνεται πλήρως το εύρος της συνεισφοράς και του ρόλου ενός οργανισμού ή φορέα.

Μέρος Ι: Πρόληψη και Έγκαιρη Ανίχνευση

Η φάση αυτή επικεντρώνεται στον στρατηγικό σχεδιασμό, στην έγκαιρη ανίχνευση ενδείξεων κακοποίησης από το εκπαιδευτικό σύστημα και το σύστημα υγείας, καθώς και στη διατομεακή συνεργασία για την πρόληψη της θυματοποίησης.

[Πραγματικότητα στην Ελλάδα]

Βήμα 1: Στρατηγικός Σχεδιασμός και Κεντρικός Συντονισμός

Το πρώτο βήμα της διαδικασίας πρόληψης περιλαμβάνει τον στρατηγικό σχεδιασμό σε υψηλό επίπεδο και τον εθνικό συντονισμό των δράσεων.

- Ένας **κεντρικός δημόσιος φορέας κοινωνικής πολιτικής** είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό της στρατηγικής και τη διαχείριση των οικονομικών πόρων που υποστηρίζουν τις υποδομές παιδικής προστασίας.
- Παράλληλα, ένας **κεντρικός συντονιστικός φορέας** λειτουργεί ως κόμβος διασύνδεσης μεταξύ δημόσιων αρχών, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και κοινωνικών υπηρεσιών. Ο φορέας αυτός διαχειρίζεται μια **εθνική γραμμή βοήθειας** που λειτουργεί όλο το 24ωρο, παρέχοντας υποστήριξη, και τηρεί **εθνικά μητρώα** (π.χ. για την αναδοχή, την υιοθεσία και τις υποθέσεις παιδικής προστασίας), προκειμένου να διασφαλίζεται η λήψη αποφάσεων βάσει δεδομένων.
- Τις προσπάθειες αυτές υποστηρίζουν **εξειδικευμένοι συμβουλευτικοί και ερευνητικοί φορείς**, οι οποίοι αναπτύσσουν πρωτόκολλα πρόληψης, διαχειρίζονται μητρώα περιστατικών κακοποίησης και συνεργάζονται με **ανεξάρτητους εποπτικούς μηχανισμούς** που εντοπίζουν συστημικά κενά και προασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών.
- Οι φορείς αυτοί δεν περιορίζονται μόνο στον εντοπισμό συστημικών ελλείψεων, αλλά προτείνουν επίσης νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και διενεργούν τακτικούς ελέγχους στις δομές παιδικής προστασίας, με στόχο τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών.

Βήμα 2: Ολιστική Παρακολούθηση και Διαφοροδιαγνωστικά Φίλτρα μέσω των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Υγείας

Αφού θεσπιστεί το πλαίσιο συντονισμού, η διαδικασία μεταφέρεται στην «πρώτη γραμμή», οπότε κυρίως στο **εκπαιδευτικό σύστημα**.

- Λόγω της καθημερινής επαφής τους με ανηλίκους, οι εκπαιδευτικοί και το υπόλοιπο προσωπικό των σχολικών μονάδων βρίσκονται σε ιδιαίτερα σημαντική θέση για να παρατηρήσουν σωματικές, συμπεριφορικές ή συναισθηματικές αλλαγές που ενδέχεται να υποδηλώνουν κίνδυνο κακομεταχείρισης.
- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα λειτουργούν ως **σημεία αναφοράς μέσω της παρατήρησης**, έχοντας την ευθύνη να παραπέμπουν ύποπτα περιστατικά στις αρμόδιες αρχές.
- Το βήμα αυτό περιλαμβάνει επίσης **δράσεις ευαισθητοποίησης** μαθητών και γονέων, με στόχο την καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας και την αναγνώριση πρώιμων προειδοποιητικών ενδείξεων κακοποίησης από την κοινότητα.

Όταν ένα παιδί επισκέπτεται **δομές υγείας** (νοσοκομεία, κλινικές Δημόσιες Δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Κέντρα Υγείας και ιδιώτες επαγγελματίες υγείας), αυτές λειτουργούν ως κρίσιμα «διαφοροδιαγνωστικά φίλτρα».

- Μέσω εξειδικευμένης εκπαίδευσης, οι επαγγελματίες υγείας εντοπίζουν κλινικές ενδείξεις κακοποίησης ή παραμέλησης που ενδέχεται να μην είναι εμφανείς σε άλλους.
- Η διαδικασία περιλαμβάνει τη λήψη ιατρικού ιστορικού με **γνώμονα το τραύμα** (trauma-informed) και την αναλυτική καταγραφή των σωματικών ευρημάτων.
- Τα ισχύοντα νομικά πλαίσια συνήθως επιβάλλουν στους επαγγελματίες αυτούς την άμεση αναφορά κάθε τεκμηριωμένης υποψίας στις δικαστικές ή κοινωνικές αρχές, ώστε να ενεργοποιούνται εγκαίρως τα μέτρα προστασίας.

Βήμα 3: Κοινωνική Έρευνα σε Επίπεδο Κοινότητας (Κοινωνικές Υπηρεσίες)

Σε τοπικό επίπεδο, οι **κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων** και οι εξειδικευμένες **ομάδες/μονάδες παιδικής προστασίας** αποτελούν τον βασικό μηχανισμό εντοπισμού περιστατικών στην κοινότητα.

- Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει τη **διενέργεια κοινωνικής έρευνας** στο περιβάλλον του παιδιού, με σκοπό την αξιολόγηση της οικογενειακής δυναμικής και των συνθηκών διαβίωσης.
- Οι μονάδες αυτές συνεργάζονται με τοπικούς φορείς και επαγγελματίες, παρέχοντας ψυχοκοινωνική υποστήριξη και συμβουλευτική γονέων, με στόχο τη σταθεροποίηση της οικογένειας και την αποτροπή κλιμάκωσης των κινδύνων πριν εκδηλωθεί κακοποίηση.

Βήμα 4: Διατομεακή Συνεργασία και Ανταλλαγή Πληροφοριών

Το τελικό βήμα αυτής της φάσης αποτελεί η διασφάλιση της αποτελεσματικής ανταλλαγής όλων των διαθέσιμων πληροφοριών μέσω της **Διατομεακής Συνεργασίας**.

- Η χρήση **κοινών πρωτοκόλλων** διασφαλίζει ότι κάθε επαγγελματίας — είτε προέρχεται από τον χώρο της εκπαίδευσης, της υγείας ή της κοινωνικής εργασίας — γνωρίζει με σαφήνεια τον ρόλο και τις αρμοδιότητές του σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.
- Η **«συνέχεια της φροντίδας»** διατηρείται μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της δημιουργίας κοινών ψηφιακών αρχείων, γεγονός που συμβάλλει στην αποφυγή επαναλαμβανόμενων ερωτήσεων προς το παιδί και μειώνει τον κίνδυνο δευτερογενούς θυματοποίησης.
- Οι κοινές διατομεακές εκπαιδεύσεις διασφαλίζουν ότι οι επαγγελματίες του νομικού, υγειονομικού, εκπαιδευτικού και άλλων συναφών τομέων χρησιμοποιούν κοινή τεχνική ορολογία και διαθέτουν αμοιβαία κατανόηση των διαδικαστικών απαιτήσεων.
- Οι κεντρικοί φορείς έχουν την ευθύνη της συνεχούς επιμόρφωσης του προσωπικού και της παροχής καθοδήγησης στους επαγγελματίες της πρώτης γραμμής.
- Τέλος, οι **διεπιστημονικές ομάδες** συναντώνται τακτικά για να συντονίζουν τις παρεμβάσεις, διασφαλίζοντας ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού παραμένει η κεντρική προτεραιότητα ολόκληρου του συστήματος.

Μέρος II: Παρέμβαση και Δικαστικές Διαδικασίες

Αυτή η φάση αφορά την άμεση προστασία του παιδιού από τη στιγμή της αναφοράς και τη διασφάλιση φιλικής προς το παιδί δικαιοσύνης για την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης

[Πραγματικότητα στην Ελλάδα]

Βήμα 1: Άμεση Αναφορά και Κινητοποίηση Γραμμών Βοήθειας

- Η φάση της παρέμβασης ξεκινά τη στιγμή που μια υποψία μετατρέπεται σε επίσημη ή άτυπη αναφορά. Εξειδικευμένες γραμμές βοήθειας και μηχανισμοί αναφοράς λειτουργούν ως το κύριο σημείο εισόδου για τους καταγγέλλοντες και τα θύματα.
- Οι υπηρεσίες αυτές παρέχουν εξειδικευμένη καθοδήγηση, αποσαφηνίζουν τις νομικές διαδικασίες και προσφέρουν ψυχολογική υποστήριξη πρώτης γραμμής.

Βήμα 2: Αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης και Νομική Εποπτεία

- Μόλις λάβει μια αναφορά, το σύστημα κινητοποιεί τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές για να διασφαλίσει άμεσα τη σωματική ασφάλεια του παιδιού. Οι Εισαγγελικές Αρχές παρέχουν νομική εποπτεία και μπορούν να εκδώσουν επείγουσες προστατευτικές εντολές.
- Ταυτόχρονα, η Αστυνομία ανταποκρίνεται άμεσα στα αναφερόμενα περιστατικά, διεξάγοντας έρευνες και συλλέγοντας τα πρώτα αποδεικτικά στοιχεία.

Βήμα 3: Εξειδικευμένη Νομική Υποστήριξη και Ψηφιακή Διερεύνηση

- Σε περιπτώσεις που αφορούν ψηφιακή κακοποίηση και απαιτούνται σύνθετες νομικές ενέργειες, ενεργοποιούνται εξειδικευμένοι μηχανισμοί για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού. Ο Συνήγορος του Παιδιού (ή η αρμόδια αρχή) διαδραματίζει καίριο ρόλο εδώ, παρακολουθώντας την εφαρμογή της νομοθεσίας και παρεμβαίνοντας για να διασφαλίσει ότι οι διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες δίνουν προτεραιότητα στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.
- Ταυτόχρονα, όταν η κακοποίηση αφορά ψηφιακές πλατφόρμες, η Μονάδα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος διεξάγει εξειδικευμένη ψηφιακή εγκληματολογική έρευνα για τον εντοπισμό των δράστών και την εξασφάλιση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. αφαίρεση επιβλαβούς περιεχομένου), αποτρέποντας περαιτέρω διαδικτυακή θυματοποίηση.
- Η παρέμβαση περιλαμβάνει την άμεση εξουδετέρωση των ψηφιακών απειλών και την αφαίρεση παράνομου περιεχομένου, συχνά μέσω διεθνούς συνεργασίας με τις αντίστοιχες αρχές.

Βήμα 4: Προκαταρκτική Έρευνα και Συλλογή Αποδεικτικών Στοιχείων

- Αυτό το βήμα περιλαμβάνει την έναρξη της ποινικής διαδικασίας, τον σχηματισμό της ποινικής δικογραφίας. Αστυνομικοί και Εισαγγελείς συνεργάζονται για την διερεύνηση του καταγγελλόμενου εγκλήματος, τη λήψη απολογίας των κατηγορουμένων και τη συλλογή ουσιαστών αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. γενετικό υλικό, βιντεοληπτικό υλικό).

- Σε περιπτώσεις κινδύνου εντός της οικογένειας, μπορεί να ανοίξει ξεχωριστός φάκελος για τη διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης και της αναγκαιότητας απομάκρυνσης του παιδιού από την οικογένεια.

Βήμα 5: Εξειδικευμένη Δικανική Συνέντευξη

- Για την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης, η ιατροδικαστική εξέταση και η δικανική συνέντευξη διεξάγονται σε περιβάλλοντα φιλικά προς τα παιδιά, όπως τα «Σπίτια του Παιδιού».
- Εξειδικευμένοι επαγγελματίες ψυχικής υγείας (παιδοψυχίατροι ή ψυχολόγοι) διορίζονται ως εμπειρογνώμονες για να διευκολύνουν τη συνέντευξη, διασφαλίζοντας ότι η μαρτυρία του παιδιού καταγράφεται μία μόνο φορά και με ακρίβεια.
- Αυτό το βήμα περιλαμβάνει επίσης εξειδικευμένες ιατρικές εξετάσεις από ιατροδικαστές για την τεκμηρίωση των τραυμάτων, με σεβασμό στην αξιοπρέπεια του παιδιού.
- Η ανεξάρτητη εκπροσώπηση του παιδιού διασφαλίζεται μέσω του διορισμού ειδικού επιτρόπου ή νόμιμου εκπροσώπου, ιδίως σε περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων με τους έχοντες την γονική μέριμνα.

Μέρος III: Αποκατάσταση

Αυτή η φάση στοχεύει στην ολοκληρωμένη ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και θεραπεία του παιδιού και στις προοπτικές ενός ασφαλούς μέλλοντος.

[Πραγματικότητα στην Ελλάδα]

Βήμα 1: Ολοκληρωμένη Θεραπευτική Υποστήριξη και Θεραπεία Τραύματος

- Η φάση αποκατάστασης αποσκοπεί στη μακροπρόθεσμη ψυχοκοινωνική αποκατάσταση (ανάρρωση/ ανάκαμψη/recovery) του παιδιού.
- Εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας παρέχουν θεραπευτική υποστήριξη για την αντιμετώπιση του τραύματος και της Διαταραχής Μετατραυματικού Στρες (PTSD). Οι παρεμβάσεις εστιάζουν στη σταθεροποίηση της συναισθηματικής κατάστασης του παιδιού και στη διευκόλυνση της επανένταξής του στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Βήμα 2: Ένταξη σε προνοιακή δομή και Εναλλακτική Φροντίδα

- Εάν το περιβάλλον του παιδιού παραμένει επικίνδυνο, το επίκεντρο μεταφέρεται στην εξασφάλιση ασφαλούς στέγας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ένταξη σε δημόσιες ή ιδιωτικές προνοιακές δομές για την φροντίδα του παιδιού, οι οποίες παρέχουν ολιστική φροντίδα και σταθερό περιβάλλον διαβίωσης.
- Ταυτόχρονα, οι υπηρεσίες αναδοχής και υιοθεσίας αξιολογούν και παρακολουθούν την εκάστοτε ένταξη για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης νομικής και συναισθηματικής υποστήριξης.

Βήμα 3: Στοχευμένη Υποστήριξη Ευάλωτων Πληθυσμών

- Παιδιά πολλαπλά ευάλωτα — όπως πρόσφυγες, ασυνόδευτοι ανήλικοι ή νέοι LGBTQ+—έχουν ανάγκη από εξειδικευμένες διαθεματικές παρεμβάσεις.
- Αυτό το βήμα περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών επιτροπείας, πολιτισμικής διαμεσολάβησης και θεραπείας με γνώμονα το τραύμα, υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες αυτών των ομάδων.

Βήμα 4: Συνεχής Παρακολούθηση και Κοινωνική Επαναξιολόγηση

- Το τελευταίο βήμα εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της παρέμβασης. Οι αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες διεξάγουν τακτικές επαναξιολογήσεις των αναγκών του παιδιού ακόμα και μετά την ολοκλήρωση των δικαστικών διαδικασιών.
- Αυτό περιλαμβάνει κατ'οίκον επισκέψεις, παρακολούθηση της σταθερότητας του οικογενειακού πλαισίου και συνεχή συντονισμό με σχολεία για την αποτροπή κινδύνου υποτροπής ή νέας θυματοποίησης.

Παράγοντες - κλειδιά για την Διατομεακή Συνεργασία

Για την αποτελεσματική διατομεακή συνεργασία απαιτούνται τα εξής:

- **Κεντρικός Συντονισμός**
- **Κοινά Πρωτόκολλα:** Σαφείς οδηγίες σχετικά με το «ποιος κάνει τι» σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.
- **Ανταλλαγή Πληροφοριών:** Δημιουργία ψηφιακών φακέλων προσβάσιμων από όλες τις αρμόδιες αρχές, ώστε να αποφεύγεται η επαναλαμβανόμενη λήψη καταθέσεων από το παιδί.
- **Διεπιστημονικές Ομάδες:** Τακτικές συναντήσεις επαγγελματιών από διαφορετικούς τομείς (νομικούς, επαγγελματίες υγείας και κοινωνικούς λειτουργούς) για κάθε υπόθεση, με σκοπό τη διασφάλιση της διεπιστημονικής συνεργασίας και της συνέχειας στη φροντίδα (Εστιασμένες Ομάδες Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης).

Μέρος Ι: Πρόληψη και Έγκαιρη Ανίχνευση [χάρτης]

Α. Κεντρικός Συντονισμός

- Συντονισμός δράσεων πρόληψης.
- Παρατηρητήριο για την ανάπτυξη πρωτοκόλλων, τη διεξαγωγή ερευνών και την υποβολή προτάσεων με στόχο τη μείωση της θυματοποίησης ανηλίκων.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Διοικητικό Προσωπικό
Αρμοδιότητες	Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας αποτελεί τον κεντρικό δημόσιο φορέα χάραξης κοινωνικής πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού για την προστασία των παιδιών και είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των χρηματοδοτικών εργαλείων.
Τομέας	Δημόσιας Διοίκησης
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρα 1,2 του Π.Δ. 77/2023 (ΦΕΚ Α' 130/27.06.2023)
Σύνδεσμος	https://minscfa.gov.gr/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Κοινωνικοί Επιστήμονες
Αρμοδιότητες	Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) συντονίζει την προστασία των παιδιών σε εθνικό επίπεδο, φέρνοντας σε συνεργασία δημόσιες αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και κοινωνικές υπηρεσίες για την υποστήριξη παιδιών που βρίσκονται σε κίνδυνο. Διαχειρίζεται την 24ωρη Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107», τηρεί εθνικές βάσεις δεδομένων και διευκολύνει την πρόσβαση ασυνόδευτων ανηλίκων σε δομές φιλοξενίας και τον διορισμό επιτρόπου, παρέχει υγειονομική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Παράλληλα, ενισχύει το σύστημα παιδικής προστασίας μέσω εκπαιδευτικών δράσεων και εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού. Υπό την εποπτεία του Γραφείου του Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (ΟΝΡ), το ΕΚΚΑ λειτουργεί τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΝΡΜ), έναν συντονιστικό μηχανισμό που παρακολουθεί όλα τα στάδια προστασίας των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.
Τομέας	Κοινωνικής Πρόνοιας
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρο 1 παρ. 1 του Π.Δ. 64/2022 (ΦΕΚ Α' 168/08.09.2022)
Σύνδεσμος	http://ekka.org.gr/index.php/el/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας των Ανηλίκων (ΚΕΣΑΘΕΑ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Κοινωνικοί Επιστήμονες
Αρμοδιότητες	Το ΚΕΣΑΘΕΑ αποτελεί το κεντρικό συμβουλευτικό όργανο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, αρμόδιο για τη διαμόρφωση προτάσεων εθνικών πολιτικών και πρωτοκόλλων σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της παραβατικότητας των ανηλίκων. Παράλληλα, ασκεί επιστημονική εποπτεία στις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων (ΕΠΑ) και διασφαλίζει την εφαρμογή ολιστικών προσεγγίσεων στην διεπιστημονική συνεργασία.
Τομέας	Δικαιοσύνης
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρο 12 του Ν. 3860/2010 (ΦΕΚ Α' 111/12.07.2010)
Σύνδεσμος	Υπουργείο Δικαιοσύνης

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Διοικητικοί Υπάλληλοι, Επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας
Αρμοδιότητες	Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας αποτελεί την αρμόδια αρχή για όλα τα ζητήματα που αφορούν τους ασυνόδευτους ανηλίκους στην Ελλάδα. Διαχειρίζεται αιτήματα στέγασης και μετεγκατάστασης ασυνόδευτων ανηλίκων, διενεργεί αξιολογήσεις των δομών φιλοξενίας τους, υποστηρίζει την κοινωνική τους ένταξη και διασφαλίζει τη θεσμική τους προστασία. Επιπλέον, είναι υπεύθυνη για τον Εθνικό Μηχανισμό Επείγουσας Ανταπόκρισης, ο οποίος λειτουργεί μέσω τηλεφωνικής γραμμής βοήθειας σε έξι γλώσσες (15107, +30 2132128888 και +30 6942773030), με σκοπό τον εντοπισμό και την προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων, την άμεση πρόσβασή τους σε κατάλληλη στέγαση, ψυχολογική, νομική και ιατρική υποστήριξη, υπηρεσίες διερμηνείας, καθώς και την άμεση καταγραφή τους από τις αρμόδιες αρχές.
Τομέας	Μετανάστευσης
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρο 6 του Π.Δ. 77/2023 (ΦΕΚ Α' 130/27.06.2023), σε συνδυασμό με το άρθρο 39 του Π.Δ. 106/2020 (ΦΕΚ Α' 255/23.12.2020), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 του Π.Δ. 13/2026 (ΦΕΚ Α' 43/20.03.2026).
Σύνδεσμος	Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Επαγγελματίες Υγείας, Επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας
Αρμοδιότητες	Το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (ΙΥΠ) είναι δημόσιος ερευνητικός και κλινικός φορέας που αναπτύσσει εθνικές στρατηγικές για την πρόληψη της παιδικής κακοποίησης και διαχειρίζεται το Εθνικό Μητρώο Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών. Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου παρέχει εξειδικευμένη ψυχοκοινωνική υποστήριξη και προσφέρει εξειδικευμένη εκπαίδευση στους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο σύστημα παιδικής προστασίας.
Τομέας	Ψυχικής Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρο 3 του Π.Δ. 867/1979 (ΦΕΚ Α' 249/07.11.1979)
Σύνδεσμος	Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Κοινωνικοί Επιστήμονες
Αρμοδιότητες	Η αποστολή του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι ο εντοπισμός συστημικών κενών και κινδύνων που ενδέχεται να οδηγούν στη θυματοποίηση παιδιών, καθώς και η διατύπωση συστάσεων και προτάσεων για νομοθετικές ή διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού επικεντρώνεται στην προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών, σύμφωνα με την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC).
Τομέας	Ανεξάρτητη Αρχή
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 3094/2003 (ΦΕΚ Α' 10/22.01.2003)
Σύνδεσμος	Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού

Β. Εκπαιδευτικό Σύστημα

- Εντοπισμός αλλαγών στη συμπεριφορά ή στη σχολική επίδοση και παραπομπή στις αρμόδιες αρχές.
- Δράσεις ευαισθητοποίησης και πρόληψης για μαθητές και γονείς.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Νομικοί Σύμβουλοι, Διοικητικό Προσωπικό
Αρμοδιότητες	Χρηματοδοτεί, σχεδιάζει και υλοποιεί έρευνες, εκπαιδευτικές πολιτικές και προγράμματα πρόληψης. Το Υπουργείο λειτουργεί και εποπτεύει υπηρεσίες υποστήριξης των σχολικών μονάδων, καθώς και ερευνητικές δράσεις πανεπιστημίων με στόχο τη μείωση των παραγόντων κινδύνου θυματοποίησης.
Τομέας	Δημόσιας Διοίκησης
Νομικό πλαίσιο	• Π.Δ. 18/2018 (ΦΕΚ Α' 31/23.2.2018) σε συνδυασμό με το άρθρο 6 του Π.Δ. 84/2019 (ΦΕΚ Α' 123/17.7.2019)
Σύνδεσμος	https://www.minedu.gov.gr/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Εκπαιδευτικό σύστημα (σχολεία, νηπιαγωγεία, βρεφονηπιακοί σταθμοί, αθλητικές κατασκηνώσεις)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Εκπαιδευτικοί, Νηπιαγωγοί, Ειδικοί Παιδαγωγοί, Συνοδοί και Υποστηρικτικό Προσωπικό για άτομα με αναπηρία, Διευθυντές Σχολείων και Νηπιαγωγείων, Σχολικοί Ψυχολόγοι και Κοινωνικοί Λειτουργοί, Σύμβουλοι Εκπαίδευσης, Προπονητές, Γονείς.
Αρμοδιότητες	Το εκπαιδευτικό σύστημα διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην προστασία των παιδιών, προάγοντας ασφαλή περιβάλλοντα, εντοπίζοντας παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο και διασφαλίζοντας την παραπομπή τους στους κατάλληλους μηχανισμούς υποστήριξης. Τα σχολεία συνεργάζονται με υπηρεσίες ψυχικής υγείας και υγείας, καθώς και με το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, ενώ παρακολουθούν την εξέλιξη και τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων.
Τομέας	Εκπαίδευσης
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4823/2021 (ΦΕΚ Α' 136/3.8.2021)
Σύνδεσμος	-

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Κέντρα επιμόρφωσης (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ΜΚΟ, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Εκπαιδευτές Ενηλίκων
Αρμοδιότητες	Τα κέντρα επιμόρφωσης συμβάλλουν στην πρόληψη της θυματοποίησης μέσω προγραμμάτων ενδυνάμωσης δεξιοτήτων για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Τα προγράμματα αυτά εστιάζουν στην ευαισθητοποίηση, την έγκαιρη αναγνώριση κινδύνων και την ανάπτυξη προστατευτικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.
Τομέας	Ψυχικής Υγείας, Κοινωνικής Πρόνοιας, ΜΚΟ
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ Α' 254/21.12.2020)
Σύνδεσμος	https://www.iep.edu.gr/en/ https://ddp.gr/en/what-we-do/education/ ΕΛΙΖΑ https://eliza.org.gr/en/get-to-know-us/ UNICEF https://www.unicef.org/greece/en/press-releases/safeschools-alliance

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ειδικοί Παιδαγωγοί
Αρμοδιότητες	Το ΚΕΔΑΣΥ λειτουργεί ως διεπιστημονική υπηρεσία υποστήριξης εντός του εκπαιδευτικού συστήματος, διαδραματίζοντας προληπτικό ρόλο στην προστασία των παιδιών μέσω του έγκαιρου εντοπισμού ευάλωτων παιδιών, της ψυχοκοινωνικής αξιολόγησης και του συντονισμού με εξωτερικές υπηρεσίες παιδικής προστασίας.
Τομέας	Εκπαίδευσης, Ψυχικής Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• α. 11 Ν. 4823/2021 σε συνδ. με α. 6 παρ. 1 Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ Α' 102/12.6.2018)
Σύνδεσμος	https://kesy.dra.sch.gr/index.php/about-us/synergazomenoi-foreis?utm_source=chatgpt.com

Γ. Υπηρεσίες Υγείας

- Εκπαίδευση στην αναγνώριση σωματικών ενδείξεων κακοποίησης.
- Λήψη ιατρικού ιστορικού με προσέγγιση με γνώμονα το τραύμα (trauma-informed approach).

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Δημόσιες Δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Κέντρα Υγείας
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Γενικοί Ιατροί, Παιδίατροι, Νοσηλευτές Κοινότητας, Επισκέπτες Υγείας, Ψυχολόγοι.
Αρμοδιότητες	Οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας διαδραματίζουν προληπτικό ρόλο στην προστασία των παιδιών μέσω της έγκαιρης αναγνώρισης παραγόντων κινδύνου, της ιατρικής αξιολόγησης πιθανών περιστατικών κακοποίησης ή παραμέλησης και του συντονισμού με κοινωνικές και δικαστικές υπηρεσίες. Μέσω προγραμμάτων προληπτικής υγείας και προαγωγής της ψυχικής υγείας παρέχουν υπηρεσίες στην κοινότητα και στις οικογένειες.
Τομέας	Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4486/2017 (ΦΕΚ Α' 115/07.08.2017)
Σύνδεσμος	https://www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-prwtobathmias-frontidas-ygeias/monades-p-f-y-dhmosioy-tomea-tmhma-a/10451-dhmosies-domes-prwtobathmias-frontidas-ygeias-kentra-ygeias-k-y

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Ιδιώτες Επαγγελματίες Υγείας
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Παιδίατροι, Παιδοψυχίατροι, Αναπτυξιολόγοι, Γενικοί Ιατροί, Ψυχολόγοι.
Αρμοδιότητες	Οι ιδιώτες επαγγελματίες υγείας διαδραματίζουν συμπληρωματικό ρόλο στην προστασία των παιδιών μέσω της έγκαιρης ανίχνευσης περιστατικών κακοποίησης, της παροχής θεραπευτικής ή ιατρικής υποστήριξης και της σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας αναφοράς και παραπομπής των περιστατικών στις αρμόδιες αρχές.
Τομέας	Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρα 23 και 23Α του Ν. 3500/2006, όπως τροποποιήθηκαν με τον Ν. 5172/2025 (ΦΕΚ Α' 10/29.01.2025).
Σύνδεσμος	-

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (π.χ. Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας, Γιατροί Χωρίς Σύνορα, Κέντρο Ημέρας Βαβέλ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Παιδίατροι, Γενικοί Ιατροί, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί.
Αρμοδιότητες	Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις διαδραματίζουν συμπληρωματικό ρόλο στην προστασία των παιδιών παρέχοντας υπηρεσίες πρώτης γραμμής, προωθώντας δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης και υποστηρίζοντας ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, σε συνεργασία με τις δημόσιες αρχές και τους μηχανισμούς παραπομπής.
Τομέας	Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4486/2017 (ΦΕΚ Α' 115/07.08.2017)
Σύνδεσμος	Γιατροί του Κόσμου https://www.mdmgreece.gr/en/ Γιατροί χωρίς Σύνορα https://msf.gr/en/ Βαβέλ - Μονάδα ψυχικής υγείας μεταναστών https://babeldc.gr/en/who-we-are/

Δ. Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων

- Κοινωνική διερεύνηση του οικογενειακού περιβάλλοντος.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς για την υποστήριξη ευάλωτων οικογενειών.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων (Ο.Π.Α.) των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι.
Αρμοδιότητες	Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων στην Ελλάδα λειτουργούν ως μηχανισμοί πρώτης γραμμής για την προστασία των παιδιών. Είναι υπεύθυνες για την κοινωνική αξιολόγηση, την υποστήριξη των οικογενειών και τον συντονισμό των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος παιδικής προστασίας.
Τομέας	Κοινωνικής Πρόνοιας
Νομικό πλαίσιο	• Νόμος 3961/2011, Άρθρο 8, Παράγραφος 3 (ΦΕΚ Α' 97/29.04.2011)
Σύνδεσμος	https://oikogeneia.gov.gr/?utm_source=chatgpt.com https://pepa.attica.gov.gr/koinonikes-ypiresies-dimon/

Μέρος II: Παρέμβαση και Δικαστικές Διαδικασίες [χάρτης]

Α. Μηχανισμοί Αναφοράς και Γραμμές Βοήθειας

- Άμεση κινητοποίηση μέσω γραμμών βοήθειας και μηχανισμών αναφοράς.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Εισαγγελικές Αρχές (Τμήμα Ανηλίκων της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιά ή άλλη αρμόδια υπηρεσία) [Γραπτή αναφορά]
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Εισαγγελείς
Αρμοδιότητες	Οι βασικές αρμοδιότητες των Εισαγγελικών Αρχών περιλαμβάνουν την εποπτεία και την εκκίνηση αναγκαίων διαδικασιών σε περιπτώσεις κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών. Ενδεικτικά, εισαγγελική παραγγελία για προκαταρκτική εξέταση προς διερεύνηση και εξασφάλιση αποδεικτικών στοιχείων, έκδοση διατάξεων (προστατευτικών εντολών), στα πλαίσια του κατεπείγοντος, για την ασφάλεια των ανηλίκων, συντονισμός με τις αστυνομικές αρχές και τις κοινωνικές υπηρεσίες, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
Τομέας	Δικαιοσύνης
Νομικό πλαίσιο	Ποινικός Κώδικας και Κώδικας Ποινικής Δικονομίας • Άρθρο 4 του Ν. 4837/2021 (ΦΕΚ Α' 178/1.10.2021) • Νόμος 3500/2006 (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006), όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 5172/2025 (ΦΕΚ Α' 10/29.01.2025)
Στοιχεία επικοινωνίας	Εισαγγελία Πρωτοδικών, Τμήμα Ανηλίκων • Αθήνα: +30 2108827993 • Θεσσαλονίκη: +30 2310507166 • Πειραιάς: +30 2132157151
Σύνδεσμος	https://www.eispa.gr/tmimata/anilikon

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Ελληνική Αστυνομία (Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής, Τμήμα Ανηλίκων, Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά της Ζωής της Διεύθυνσης Ασφαλείας Θεσσαλονίκης, Τοπικές Αστυνομικές Αρχές ή Αστυνομία Άμεσης Δράσης) [Γραπτή αναφορά]
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Αστυνομικοί
Αρμοδιότητες	Η Ελληνική Αστυνομία, ιδίως μέσω των εξειδικευμένων Υποδιευθύνσεων Προστασίας Ανηλίκων, λειτουργεί ως το κύριο εκτελεστικό όργανο για την άμεση σωματική προστασία των ανηλίκων και την πρόληψη περαιτέρω βλάβης. Οι αρμοδιότητές τους επικεντρώνονται στην ταχεία διερεύνηση των καταγγελιών, την ασφαλή συλλογή αποδεικτικών στοιχείων μέσω φιλικών προς τα παιδιά διαδικασιών και τη σύλληψη των δραστών. Επιλαμβάνονται άμεσα, ενημερώνουν την Εισαγγελία για την εκτέλεση των παραγγελιών και παρέχουν ασφαλές περιβάλλον για τα θύματα.
Τομέας	Προστασίας του Πολίτη
Νομικό πλαίσιο	• Νόμος 5187/2025 (ΦΕΚ Α' 48/21.03.2025) • Ποινικός Κώδικας και Κώδικας Ποινικής Δικονομίας • Νόμος 3500/2006 (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006), όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 5172/2025 (ΦΕΚ Α' 10/29.01.2025)
Στοιχεία επικοινωνίας	Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής (+30 2106476573), • Τμήμα Ανηλίκων της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων κατά της Ζωής της Διεύθυνσης Ασφαλείας Θεσσαλονίκης (+30 2310388456), • Τοπικές αστυνομικές αρχές ή Αστυνομία Άμεσης Επέμβασης (100).
Σύνδεσμος	https://www.astynomia.gr/i-elliniki-astynomia-symmetechi-sti-89i-diethni-ekthesi-thessalonikis/tmima-prostasias-anilikotitas/ https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/endooikogeneiaki-via/an-gnorizo-oti-kapoio-eniliko-i-aniliko-atomo-kakopoieitai-systimatika-pos-boro-na-voithiso/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Μονάδα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος [Γραπτή αναφορά]
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Αστυνομικοί, Επαγγελματίες ψυχικής υγείας, Νομικοί σύμβουλοι, Κοινωνικοί επιστήμονες
Αρμοδιότητες	Η Μονάδα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος λειτουργεί ως η εξειδικευμένη τεχνολογική ασπίδα για την προστασία των ανηλίκων μέσα στο διαδικτυακό τοπίο, εστιάζοντας στην ανίχνευση και εξουδετέρωση διαδίκτυακών απειλών όπως η παρενόχληση μέσω διαδικτύου, η παιδική πορνογραφία και η διαδικτυακή παρενόχληση. Η αρμοδιότητές τους περιλαμβάνουν την τεχνολογικά εξελιγμένη παρακολούθηση ψηφιακών αποτυπωμάτων, την εγκληματολογική ανάλυση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων και την άμεση αφαίρεση επιβλαβούς περιεχομένου από το διαδίκτυο. Λειτουργώντας συστήματα παρακολούθησης υψηλής τεχνολογίας και μια γραμμή έκτακτης ανάγκης 24/7, διασφαλίζουν την ταχεία αντίδραση σε κυβερνοεπιθέσεις κατά παιδιών, ενώ συνεργάζονται διεθνώς για την εξάρθρωση ψηφιακών δικτύων εκμετάλλευσης.
Τομέας	Προστασίας του Πολίτη
Νομικό πλαίσιο	Άρθρο 51 του Ν. 5187/2025 (ΦΕΚ Α' 48/21.03.2025) Ποινικός Κώδικας και Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
Στοιχεία επικοινωνίας	ccu@cybercrimeunit.gov.gr 11012@hellenicpolice.gr
Σύνδεσμος	https://cyberalert.gr/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Συμβουλευτική/Πληροφόρηση/ Καθοδήγηση σχετικά με την αναφορά κακοποίησης παιδιών και άλλες γραμμές βοήθειας για προφορικές αναφορές [Προφορική Αναφορά]
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Επαγγελματίες ψυχικής υγείας, Νομικοί Σύμβουλοι, Κοινωνικοί επιστήμονες
Αρμοδιότητες	Οι εξειδικευμένες γραμμές βοήθειας και τα δίκτυα κοινωνικής βοήθειας λειτουργούν ως το αρχικό σημείο επαφής, παρέχοντας εξειδικευμένη καθοδήγηση και ψυχολογική υποστήριξη πρώτης γραμμής σε άτομα που κάνουν αναφορά παιδικής κακοποίησης. Ο ρόλος τους επικεντρώνεται στη διευκρίνιση των νομικών διαδικασιών, στην αξιολόγηση του κινδύνου μέσω επαγγελματικών κλινικών εργαλείων και στην ενδυνάμωση των καταγγελλόντων ή των θυμάτων ώστε να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα. Προσφέροντας έναν ασφαλή, συχνά ανώνυμο χώρο για προφορική κατάθεση, αυτές οι υπηρεσίες γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ της αρχικής υποψίας και της επίσημης διαδικασίας αναφοράς, διασφαλίζοντας ότι κάθε ανησυχία αντιμετωπίζεται με επαγγελματική ευαισθησία και ενημερωμένη κατεύθυνση. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ 10201- Γραμμή Βοήθειας της Ελληνικής Αστυνομίας για την προστασία των παιδιών ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ 197 - Εθνική Γραμμή Βοήθειας Κοινωνικής Πρόνοιας 24/7, του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) (δωρεάν κλήση) - Τμήμα Κοινωνικής Υπηρεσίας Δήμων κάθε Περιφέρειας - Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού 2131306744, 2131306710, 2131306703 (Δευτέρα έως Παρασκευή 09.00-16.00 και 8001132000 Γραμμή Βοήθειας για Παιδιά (δωρεάν κλήση) Δευτέρα έως Παρασκευή 09.00-16.00 15107 Γραμμή Βοήθειας του Εθνικού Μηχανισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών (NERM) για ασυνόδευτα παιδιά σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης - Τμήμα Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, 2107715791 (Δευτέρα έως Παρασκευή 9.00-17.00) ΜΚΟ 11525 - Γραμμή Βοήθειας «Μαζί για το Παιδί» του Συλλόγου «Μαζί για το Παιδί» (Δευτέρα έως Παρασκευή 9.00-21.00) 1065 - Εθνική Γραμμή Βοήθειας για Παιδιά 24/7 του «Χαμόγελου του Παιδιού» (δωρεάν κλήση) 116111 - Ευρωπαϊκή Γραμμή Βοήθειας για Παιδιά και Εφήβους (Το Χαμόγελο του Παιδιού) 8001180015 - Γραμμή Βοήθειας «ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ» 10454 - Γραμμή Βοήθειας ELIZA για περιπτώσεις παιδιών που παραμελούνται ή/και έχουν υποστεί συναισθηματική, σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση (με την υποστήριξη του Ιδρύματος Eliza)

Τομέας	Πρόνοιας, Ψυχική Υγείας
Νομικό πλαίσιο	-
Σύνδεσμος	Το Χαμόγελο του Παιδιού https://www.hamogelo.gr/gr/el/paidia-thimata-vias:sos-1056/ Μαζί για το Παιδί https://maziwiatopaidi.gr/se-nees-egkatastaseis-i-grammi-11525-kai-to-symvoyleytiko-kentroy-toy-mazi-gia-to-paidi/

B. Διερεύνηση Υπόθεσης και Προκαταρκτική Εξέταση

- Διερεύνηση της υπόθεσης και συλλογή αποδεικτικών στοιχείων από εξειδικευμένες αστυνομικές υπηρεσίες.
- Εντολή για προκαταρκτική εξέταση και συντονισμό των ερευνών.
- Διορισμός επιτρόπου για την ανεξάρτητη εκπροσώπηση του παιδιού σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Αστυνομία (Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων), Εισαγγελικές Αρχές και Δικαστικές Αρχές
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Εισαγγελείς Ανηλίκων, Δικαστές, Αστυνομικοί, Επιμελητές Ανηλίκων, Νομικοί Σύμβουλοι
Αρμοδιότητες	(I) Άνοιγμα φακέλου υπόθεσης / Ποινική διερεύνηση της αναφοράς Εάν κατατεθεί αναφορά στο Τμήμα Ανηλίκων της Εισαγγελίας Πρωτοδικών: Ο Εισαγγελέας διατάσσει επείγουσα προκαταρκτική έρευνα από την Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων σε περιπτώσεις υποψίας σεξουαλικής κακοποίησης ή από το τοπικό Αστυνομικό Τμήμα σε περιπτώσεις υποψίας σωματικής κακοποίησης. Οι αστυνομικοί, ενεργώντας ως Γενικοί Προκαταρκτικοί Υπάλληλοι, διενεργούν προανακριτικές πράξεις για το καταγγελλόμενο αδίκημα και την ταυτοποίηση του δράστη. Εάν η αναφορά περιέρχεται απευθείας στην Αστυνομία: Οι Αστυνομικοί υποχρεούνται να ειδοποιήσουν άμεσα τον Εισαγγελέα, σε κάθε περίπτωση που λαμβάνουν καταγγελία σχετικά με κακοποίηση παιδιών ή ενδοοικογενειακή βία, καθώς και σε περιπτώσεις αυτόφωρου αδικήματος. Αυτή η άμεση ειδοποίηση γίνεται συνήθως τηλεφωνικά και ακολουθείται από την υποβολή του φακέλου της υπόθεσης στην Εισαγγελία, τη λήψη εισαγγελικών παραγγελιών για περαιτέρω προανακριτικές ενέργειες και την έκδοση διατάξεων για την προστασία και την ασφάλεια του παιδιού. • Μαρτυρίες από αυτόπτες μάρτυρες και αυτήκοους μάρτυρες (μέλη οικογένειας, γιατροί εκπαιδευτικοί, δημόσιοι υπάλληλοι). • Σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, τα μέλη της οικογένειας εξετάζονται ανωμοτί. • Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων (γενετικό υλικό, δακτυλικά αποτυπώματα, βιντεοληπτικό υλικό κ.λπ.).

Αρμοδιότητες	(II) Άνοιγμα κοινωνικού φακέλου στο Τμήμα Ανηλίκων της Εισαγγελίας. Σε περιπτώσεις κακής άσκησης της γονικής μέριμνας, ανοίγεται κοινωνικός φάκελος για τη διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης του παιδιού και τον προσδιορισμό της αναγκαιότητας απομάκρυνσης του παιδιού από την οικογένειά του και τοποθέτησής του σε ίδρυμα παιδικής μέριμνας. Το παιδί απομακρύνεται αμέσως από το κακοποιητικό περιβάλλον και νοσηλεύεται σε παιδιατρική κλινική παιδιατρικού ή γενικού νοσοκομείου για λόγους ασφαλείας. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων διατάσσει πλήρη ιατρική εξέταση και ψυχιατρική αξιολόγηση του παιδιού από το ιατρικό προσωπικό του νοσοκομείου, ενώ ανατίθεται κοινωνική αξιολόγηση του οικιακού και οικογενειακού περιβάλλοντος στις τοπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες. Μόλις συλλεχθούν όλα τα στοιχεία, ο Εισαγγελέας ανηλίκων αποφαινεται εάν το παιδί μπορεί να επιστρέψει στην οικογένειά του και υπό ποιους όρους (π.χ., εποπτεία από κοινωνικές υπηρεσίες, συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη) ή εάν πρέπει να αναζητηθεί εναλλακτική λύση (μέλη της ευρύτερης οικογένειας, ανάδοχη οικογένεια ή ίδρυμα παιδικής μέριμνας).
Τομέας	Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης
Νομικό πλαίσιο	Ποινικός Κώδικας και Κώδικας Ποινικής Δικονομίας • Νόμος 3500/2006 (ΦΕΚ Α 232/24.10.2006) όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) Άρθρα 1532 επ. του Αστικού Κώδικα • Π.Δ. 254/2004 (ΦΕΚ Α' 238/03.12.2004) Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικών
Σύνδεσμος	https://www.eispa.gr/tmimata/anilikon https://www.astynomia.gr/epikoinonia/g-a-d-attikis/geniki-astynomiki-diefthynsi-attikis/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Παιδιατρικά Νοσοκομεία Παιδιατρικές Κλινικές Γενικών Νοσοκομείων Μονάδες Φροντίδας για την Ασφάλεια των Παιδιών (ΜοΦΑΠ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Παιδίατροι, Ψυχίατροι Παιδιών και Εφήβων, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Νοσηλευτικό Προσωπικό
Αρμοδιότητες	- Επείγουσα Νοσηλεία & Προστατευτική Φύλαξη: Εκτέλεση επειγόντων Εισαγγελικών εντολών για άμεση εισαγωγή και προστατευτική φύλαξη ανηλίκων που απομακρύνονται από κακοποιητικά οικογενειακά περιβάλλοντα, σε παιδιατρική κλινική. - Κλινική Αξιολόγηση & Επείγουσα Φροντίδα: Παροχή πλήρους ιατρικής αξιολόγησης, κλινικοεργαστηριακού ελέγχου και άμεσης ιατρικής βοήθειας στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών.
Τομέας	Υγείας, Ψυχική Υγείας
Νομικό πλαίσιο	- Νόμος 3772/2009 όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) - Νόμος 3500/2006 όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 5172/2025(ΦΕΚ Α 10/29.01.2025)
Σύνδεσμος	Υπουργείο Υγείας https://www.moh.gov.gr/ Γ. Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία», Αθήνα http://www.paidon-agiasofia.gr/ Γ. Νοσοκομείο Παιδών «Παν. & Αγλ. Κυριακού», Αθήνα http://www.032.syzefxis.gov.gr/ Γ. Νοσοκομείο Παιδών Πεντέλης, Αθήνα https://www.paidon-pentelis.gr/ Γ. Νοσοκομείο «Γ. Παπανικολάου», Θεσσαλονίκη https://www.papanikolaou-hospital.gr/ Μονάδες Φροντίδας για την Ασφάλεια των Παιδιών (ΜοΦΑΠ) https://eliza.org.gr/oi-drases-mas/nosokomeiak-es-monades/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Νομική Βοήθεια
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Δικηγόροι
Αρμοδιότητες	Παροχή νομικής βοήθειας σε άτομα με χαμηλό εισόδημα. Αυτή η υπηρεσία είναι διαθέσιμη μέσω κάθε Δικηγορικού Συλλόγου.
Τομέας	Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης
Νομικό πλαίσιο	Νόμος 3226/2004 (ΦΕΚ Α' 24/04.02.2004)
Σύνδεσμος	https://www.dsa.gr/

Γ. Δικανική Συνέντευξη & Ιατροδικαστική Εξέταση

- Διεξαγωγή μίας μόνο δικανικής συνέντευξης σε περιβάλλον φιλικό προς τα παιδιά (Παιδοψυχίατροι, εξειδικευμένοι Ψυχολόγοι).
- Οπτικοακουστική καταγραφή της μαρτυρίας για την αποφυγή της παρουσίας του παιδιού στο δικαστήριο και της επανάληψης της διαδικασίας.
- Εξειδικευμένη ιατρική εξέταση για την τεκμηρίωση της κακοποίησης με σεβασμό στην αξιοπρέπεια του παιδιού.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Σπίτια του Παιδιού Γραφεία Ενδοοικογενειακής Βίας Ιατροδικαστική εξέταση Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Εξειδικευμένοι επαγγελματίες ψυχικής υγείας και πρόνοιας, επαγγελματίες υγείας και δικαιοσύνης (Ιατροδικαστές)
Αρμοδιότητες	Υποχρεωτικά η συνέντευξη του παιδιού θύματος διεξάγεται στα Ανεξάρτητα Γραφεία Προστασίας Παιδιών Θυμάτων "Σπίτια Παιδιού" ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ή δεν λειτουργούν, σε έτερους ειδικά διαμορφωμένους και προσαρμοσμένους χώρους, στα Γραφεία Ενδοοικογενειακής Βίας των Αστυνομικών Τμημάτων, χωρίς καθυστέρηση και με τον ελάχιστο δυνατό αριθμό συνεντεύξεων. Διορίζεται παιδοψυχολόγος ή ψυχίατρος παιδιών και εφήβων ως εμπειρογνώμονας για να αξιολογήσει την ικανότητα του θύματος να καταθέσει, να συμβάλει στην καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ του θύματος και του ανακριτικού υπαλλήλου, να βοηθήσει στη διαμόρφωση/προσαρμογή των ερωτήσεων, να είναι παρών καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης της προανακριτικής έρευνας και να συντάξει έκθεση. Εάν δεν ληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η μαρτυρία του ανηλίκου δεν μπορεί να γίνει δεκτή ως αποδεικτικό στοιχείο στο δικαστήριο. Η μαρτυρία του ανηλίκου συντάσσεται γραπτώς (τόσο οι ερωτήσεις όσο και οι απαντήσεις αυτολεξεί) και, όταν είναι δυνατόν, καταγράφεται με εικόνα και ήχο, για να αποφευχθεί η παρουσία του θύματος στο δικαστήριο και η επανάληψη της διαδικασίας (αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης).

Αρμοδιότητες	Ιατροδικαστική εξέταση, που διατάσσεται από τον Εισαγγελέα, για τη διερεύνηση του αναφερόμενου περιστατικού με έκδοση εντολής που περιλαμβάνει με συγκεκριμένα προς απάντηση ερωτήματα σχετικά με την ύπαρξη τραυματισμών, τον τύπο, τον τρόπο και τον χρόνο πρόκλησής τους. Εάν δεν είναι δυνατό άμεσα λόγω Σαββατοκύριακων ή αργιών, το θύμα παραπέμπεται σε Δημόσιο Νοσοκομείο για την άμεση καταγραφή των τραυματισμών και τον κλινικοεργαστηριακό έλεγχο και την ιατρική παρέμβαση, εάν απαιτείται.
Τομέας	Δικαιοσύνης, Υγείας
Νομικό πλαίσιο	• Άρθρα 226, 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας • Άρθρο 68 παρ. 2, 3 του Νόμου 4478/2017 (ΦΕΚ Α 91/23.06.2017) • Άρθρα 74-76 του Νόμου 4478/2017 (ΦΕΚ Α 91/23.06.2017) σχετικά με την Ίδρυση «Σπιτιών του Παιδιού» (υπηρεσίες τύπου Barnahus) • Υ.Α. 7320/2019 (ΦΕΚ Β 2238/10.06.2019) • Νόμος 3772/2009 (ΦΕΚ Α 112/2009) όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025)
Σύνδεσμος	https://ministryofjustice.gr/ https://ministryofjustice.gr/wp-content/uploads/2022/09/Iatrodikastikes-Ypiresies_27092022.pdf

Μέρος III: Αποκατάσταση [χάρτης]

Α. Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

- Μακροπρόθεσμη θεραπευτική υποστήριξη για το παιδί και την οικογένεια (εφόσον είναι εφικτό) για την αντιμετώπιση του τραύματος.
- Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη της σχολικής και κοινωνικής ένταξης.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας για ανηλίκους, Κέντρα Ημέρας, π.χ. Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ), Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης «Πλόες» για Εφήβους και Νέους Ενήλικες)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Ψυχίατροι παιδιών και εφήβων, Ψυχολόγοι, Εργοθεραπευτές
Αρμοδιότητες	Μακροπρόθεσμη θεραπευτική υποστήριξη για την αντιμετώπιση του τραύματος και της Διαταραχής Μετατραυματικού Στρες (PTSD). Εφαρμογή ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων για την σχολική και την κοινωνική επανένταξη.
Τομέας	Ψυχικής Υγείας (Υγεία)
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 2716/1999 (ΦΕΚ Α 96/17.05.1999) • Ν. 5129/2024 (ΦΕΚ Α 124/01.08.2024)
Σύνδεσμος	Έκθεση «Τομεοποιημένος Σχεδιασμός Μονάδων Ψυχικής Υγείας» https://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-drasesis-gia-thn-ygeia/c312-psyikh-ygeia/monades-psyikhhs-ygeias/5520-ekthesh-sxediasmos-anaptykshs-monadwn-psyxargws Ομοσπονδία Φορέων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης & Ψυχικής Υγείας «Αργώ» https://argo.org.gr/ Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος https://ekpse.gr/ Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ) https://www.epapsy.gr/ Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Εφήβων και Νέων, «Πλόες» ΕΨΥΜΕ https://ploes.org.gr/programma-psychokoinokikis-paremvasis-efivon-kai-neon/

Β. Πρόνοια

- Εφόσον κριθεί αναγκαίο: απομάκρυνση από επικίνδυνο περιβάλλον, εξασφάλιση στέγασης σε δομές παιδικής προστασίας ή τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Προνοιακές Δομές Παιδικής Προστασίας (Δημόσιες & Ιδιωτικές – π.χ. «Το Χαμόγελο του Παιδιού», «Παιδικά Χωριά SOS»)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Κοινωνικοί Λειτουργοί, Κοινωνικοί Φροντιστές, Εκπαιδευτικοί, Ψυχολόγοι
Αρμοδιότητες	Παροχή ασφαλούς στέγασης και ολιστικής φροντίδας σε παιδιά που αφαιρούνται από επικίνδυνα περιβάλλοντα. Εξασφάλιση σταθερού περιβάλλοντος διαβίωσης με προετοιμασία για μελλοντική επανένταξη ή αναδοχή.
Τομέας	Πρόνοιας
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4837/2021 (ΦΕΚ Α 178/01.10.2021)
Σύνδεσμος	Το Χαμόγελο του Παιδιού https://www.hamogelo.gr/ Παιδικά Χωριά SOS https://sos-villages.gr/

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Υπηρεσίες Αναδοχής & Υιοθεσίας (Περιφερειακές Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας / ΕΚΚΑ)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Κοινωνικοί Λειτουργοί, Νομικοί σύμβουλοι
Αρμοδιότητες	Αξιολόγηση και επιλογή αναδόχων γονέων. Συνεχής παρακολούθηση της μετάβασης για τη διασφάλιση της ευημερίας και της θεσμικής προστασίας του παιδιού.
Τομέας	Πρόνοιας
Νομικό πλαίσιο	• Ν. 4538/2018 (ΦΕΚ Α 85/16.05.2018)
Σύνδεσμος	Πληροφοριακό Σύστημα Αναδοχής - Υιοθεσίας anynet.gr

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων (Υπουργείο Δικαιοσύνης)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Επιμελητές Ανηλίκων
Αρμοδιότητες	Παρακολούθηση παιδιών που ενδέχεται να εμπλακούν ή εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες (πρόληψη/καταστολή). Λειτουργία γέφυρας μεταξύ του δικαστηρίου και των κοινωνικών υπηρεσιών για την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση.
Τομέας	Δικαιοσύνης
Νομικό πλαίσιο	- Άρθρο 37 του Π.Δ. 30/2025 (ΦΕΚ Α 52/09.04.2025) - Ποινικός Κώδικας και Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
Σύνδεσμος	Επιμελητές Ανηλίκων http://www.epimelitesanilikon.gr/

Γ. Εξειδικευμένη Υποστήριξη

- Για περιπτώσεις που απαιτούν υποστήριξη ειδικών πληθυσμών, όπως πρόσφυγες, μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+ κ.λπ.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Εξειδικευμένη Υποστήριξη Ευάλωτων Ομάδων (π.χ. Κέντρο Ημέρας Βαβέλ Συνειρμός, ΕΛΙΖΑ, Orlando LGBT+, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Terre des Hommes Ελλάδος)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Διερμηνείς, Πολιτισμικοί Διαμεσολαβητές, Εξειδικευμένοι Επαγγελματίες, Νομικοί Σύμβουλοι
Αρμοδιότητες	Στοχευμένη υποστήριξη για ασυνόδευτους ανηλίκους, πρόσφυγες ή παιδιά πολλαπλά ευάλωτα. Παροχή υπηρεσιών επιτροπείας και εξειδικευμένης θεραπείας τραύματος. Σημείωση: Οι υπηρεσίες αποκατάστασης και εξειδικευμένης μακροπρόθεσμης υποστήριξης λειτουργούν εγγενώς ως μηχανισμοί δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης, αποτρέποντας την επαναθυματοποίηση.
Τομέας	Μετανάστευσης, Ψυχική Υγείας, Πρόνοιας, ΜΚΟ
Νομικό πλαίσιο	• ΥΑ 7586/2018 (ΦΕΚ Β 4794/26.10.2018) • Ν. 4538/2018 (ΦΕΚ Α 85/16.05.2018) • Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC)
Σύνδεσμος	Κέντρο Ημέρας Βαβέλ, Συνειρμός https://babeldc.gr/ Σωματείο ΕΛΙΖΑ https://eliza.org.gr/ Orlando LGBT+ https://orlandolgbt.gr/ Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού https://ddp.gr/en/ Terre des Hommes Ελλάδος https://www.tdh.org/en/our-interventions/greece

Δ. Παρακολούθηση (Follow Up)

- Επαναξιολόγηση των αναγκών του παιδιού από αρμόδιες κοινωνικές και υπηρεσίες ψυχικής υγείας καθ' όλη τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών.

Βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς	Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων (Μονάδες Παιδικής Προστασίας)
Εμπλεκόμενοι επαγγελματίες	Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι
Αρμοδιότητες	Επαναξιολόγηση των αναγκών του παιδιού μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών. Κατοίκων επισκέψεις, παρακολούθηση / υποστήριξη για τη σταθερότητα του οικογενειακού περιβάλλοντος και συντονισμός με σχολεία για την πρόληψη της θυματοποίησης. Σημείωση: Την μεταπαρακολούθηση αναλαμβάνουν οι Ομάδες Παιδικής Προστασίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων. Ωστόσο, σε περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό, τις αρμοδιότητες αυτές αναλαμβάνουν και Μονάδες Παιδικής Προστασίας από φορείς - ΝΠΙΔ
Τομέας	Πρόνοιας
Νομικό πλαίσιο	- Άρθρα 1, 2 Ν. 2345/1995 (ΦΕΚ Α 213/12.10.1995), σε συνδυασμό με άρθρο 67 Ν. 4921/2022 (ΦΕΚ Α 75/18.04.2022) - Άρθρο 8 του Νόμου 3961/2011 (ΦΕΚ Α' 97/29.04.2011)
Σύνδεσμος	Μονάδες Παιδικής Προστασίας (ΜοΠΠ) https://minscfa.gov.gr/dimografiki-politiki/enotita-2i-paidiki-prostasia/2-6-monades-paidikis-prostasias-mopp/

Μελέτη Περίπτωσης

Ελλάδα

Ένας 14χρονος έφηβος μπαίνει σε ένα αρτοποιείο, εμφανώς ταραγμένος. Φαίνεται χαμένος και φοβισμένος, και όταν τον ρωτάει ένα μέλος του προσωπικού, ισχυρίζεται ότι ο πατέρας του τον χτυπάει και ότι το έσκασε από το σπίτι για προστασία. Η υπάλληλος καλεί την **Άμεση Δράση (100)** και δύο αστυνομικοί από το τοπικό Αστυνομικό Τμήμα φτάνουν επί τόπου. Ο έφηβος συνοδεύεται στο Τοπικό Αστυνομικό Τμήμα, όπου ο επικεφαλής Αστυνομικός, με την **ιδιότητα του προανακριτικού υπαλλήλου**, διενεργεί επεργώντας όλες τις **προανακριτικές ενέργειες** προς διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος. **Δεδομένου ότι ο νεαρός υποδεικνύει τον πατέρα του ως δράστη, δύο αστυνομικοί πηγαίνουν στο σπίτι της οικογένειας όπου εντοπίζουν τον πατέρα, τον συλλαμβάνουν στα πλαίσια του αυτοφώρου προκειμένου να οδηγηθεί αμελλητί στην Εισαγγελία.**

Εν τω μεταξύ, ο έφηβος συνοδεύεται από δύο ένστολους αστυνομικούς με περιπολικό όχημα, με σκοπό να τον οδηγήσουν στο πλησιέστερο **Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας**, προκειμένου ένας **ειδικά εκπαιδευμένος Αστυνομικός, με τη βοήθεια Παιδοψυχολόγου, να λάβει κατάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 227 ΚΠΔ** και στη συνέχεια να συντάξει τη σχετική έκθεση.

Εν αναμονή της σύνταξης των εγγράφων και πριν ξεκινήσει το όχημα, ο έφηβος γίνεται ολοένα και πιο νευρικός, αρχίζει να κραυγάζει, να φωνάζει ακατανόητες φράσεις και προσπαθεί να τραπεί σε φυγή.

Οι αστυνομικοί καταφέρνουν να τον σταματήσουν, καλούν τον αριθμό κλήσης έκτακτης ανάγκης του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (**ΕΚΑΒ 166**) προκειμένου να συνδράμουν διασώστες και να τον παραλάβει ασθενοφόρο ενώ παράλληλα επικοινωνούν με την **Εισαγγελέα Ανηλίκων**, η οποία εκδίδει άμεσα Εισαγγελική Παραγγελία για την **προστατευτική φύλαξη του εφήβου στο εφημερεύον Παιδιατρικό Νοσοκομείο, διατάσσει Ιατροδικαστική Εξέταση και επείγουσα έρευνα από τις τοπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες**. Αφού εξεταστεί από παιδίατρος στα Επείγοντα, **εισάγεται σε παιδιατρική κλινική με διάγνωση κρίσης πανικού και παραμένει φρουρούμενος από δύο Αστυνομικούς.**

Αμέσως μετά την εισαγωγή του, ο έφηβος εξετάζεται από Παιδοψυχίατρο και Ψυχολόγο. Ο έφηβος φαίνεται να έχει περιορισμένη ικανότητα να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του. Φαίνεται τρομοκρατημένος από την Αστυνομία, περιγράφει τις ώρες παραμονής του στο Αστυνομικό Τμήμα ως τραυματικές και τρομοκρατείται από την πιθανότητα ο πατέρας του να πάει φυλακή εξαιτίας του. Όπως λέει, αρνήθηκε να μελετήσει για ένα πολύ σημαντικό κατατακτήριο διαγώνισμα και πως ο πατέρας του τον άγγιξε ελάχιστα. Η μητέρα ζει και εργάζεται στο εξωτερικό, επομένως δεν υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες **προτού περάσει τη διαδικασία του αυτόφωρου και αφεθεί ελεύθερος ο πατέρας.**

Ο έφηβος πληρούσε σαφώς τα κριτήρια για Αυτισμό Υψηλής Λειτουργικότητας, μια διάγνωση που και οι δύο γονείς διατείνονταν πως δεν γνώριζαν, παρότι, από επικοινωνίες που έγιναν διαπιστώθηκε πως τους είχε ανακοινωθεί σε περισσότερες από μία περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης μιας αξιολόγησης για μαθησιακές δυσκολίες (**ΚΕΔΑΣΥ** της περιοχής τους).

Η μητέρα κλήθηκε να επιστρέψει από το εξωτερικό για να βοηθήσει. **Η Εισαγγελική Παραγγελία απαντήθηκε από ομάδα ειδικών: Παιδοψυχίατρο, Ψυχολόγο και Κοινωνικό Λειτουργό του νοσοκομείου.** Στην γραπτή απάντηση εξηγήθηκε πώς επέδρασε το συγκεκριμένο συμβάν στον τρόπο που ο ίδιος κατανοεί την πραγματικότητα.

Έγινε συμβουλευτική στους γονείς και συνεδρίες με τον έφηβο και όλη την οικογένεια. **Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων, αφού εξέτασε την έκθεση του νοσοκομείου, την αρνητική Ιατροδικαστική Εξέταση και το θετικό αποτέλεσμα της Έρευνας των Κοινωνικών Υπηρεσιών, εξέδωσε εντολή παράδοσης του εφήβου στους γονείς του. Η οικογένεια παραπέμφθηκε σε Παιδοψυχίατρο κοντά στην περιοχή κατοικίας τους.**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Παρόλο που η γενική κατεύθυνση είναι όλες οι περιπτώσεις να παραπέμπονται στα «Σπίτια του Παιδιού», αυτό στην πράξη δεν είναι πάντα εφικτό. Ως αποτέλεσμα, πολλές περιπτώσεις παραπέμπονται στα Γραφεία Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας, τα οποία είναι εύκολα προσβάσιμα και διαθέσιμα σε πολλές περιοχές σε όλη τη χώρα.

Μελέτη Περίπτωσης

Σλοβενία

Παράδειγμα περίπτωσης: Σχολείο αναφέρει υποψία κακοποίησης

Μια δασκάλα δημοτικού σχολείου παρατηρεί ότι ένα 10χρονο παιδί έχει συχνά αδικαιολόγητους μώλωπες και εμφανίζει ολοένα και πιο εσωστρεφή συμπεριφορά.

1. Η εκπαιδευτικός αναφέρει το πρόβλημα στην **υπηρεσία σχολικής συμβουλευτικής**, η οποία επικοινωνεί με το **Κέντρο Κοινωνικής Εργασίας (ΚΚΕ)**.
2. Κοινωνικοί λειτουργοί διενεργούν μια αρχική **αξιολόγηση της οικογένειας** και διαπιστώνουν ότι υπάρχει κίνδυνος ενδοοικογενειακής βίας.
3. Η υπόθεση αναφέρεται στην **αστυνομία**, η οποία ξεκινά έρευνα.
4. Οι εισαγγελείς κινούν ποινική διαδικασία κατά του ύποπτου δράστη. Το παιδί παραπέμπεται στο **Σπίτι του Παιδιού (Barnahus)** όπου διεξάγεται δικανική εξέταση από εκπαιδευμένους ψυχολόγους και καταγράφεται για δικαστική χρήση.
5. Το **Κέντρο Κοινωνικής Εργασίας** κανονίζει προσωρινή τοποθέτηση και παρέχει υποστηρικτική συμβουλευτική στο παιδί.
6. Το παιδί λαμβάνει **ψυχολογική υποστήριξη μέσω εξειδικευμένων υπηρεσιών συμβουλευτικής και ψυχικής υγείας**, καθώς και εκπαιδευτική υποστήριξη μέσω του σχολικού συστήματος.
7. Με το πέρας των δικαστικών διαδικασιών, οι κοινωνικές υπηρεσίες συνεχίζουν τη **μακροπρόθεσμη παρακολούθηση και υποστήριξη** για να διασφαλίσουν την ασφάλεια και την ανάρρωση του παιδιού.

Μελέτη Περίπτωσης

Ουγγαρία

Κατάσταση

Ένας **δάσκαλος** παρατηρεί ότι ένα 9χρονο παιδί έχει συχνά μώλωπες και παρουσιάζει απόσυρση. Το παιδί υπονοεί ότι «ο μπαμπάς νευριάζει».

Πώς λειτουργεί το σύστημα στην πράξη:

1. Εντοπισμός

Ο εκπαιδευτικός υποψιάζεται σωματική κακοποίηση.

2. Άμεση εκτίμηση κινδύνου

Το παιδί δεν διατρέχει άμεσο κίνδυνο για τη ζωή του → δεν απαιτείται κλήση έκτακτης ανάγκης.

3. Αναφορά

Ο εκπαιδευτικός στέλνει επίσημη αναφορά στην Υπηρεσία Οικογενειακής και Παιδικής Μέριμνας (μπορεί επίσης να καλέσει πρώτα) βάσει της νομικής υποχρέωσης του συστήματος σηματοδότησης/υποχρεωτικής αναφοράς για την προστασία των παιδιών (Άρθρο 17 του Κώδικα Παιδικής Προστασίας)

4. Καταγραφή

Η Υπηρεσία Πρόνοιας Παιδιού καταγράφει την περίπτωση και εξετάζει το κατά πόσο είναι επείγουσα.

5. Επικοινωνία (εντός 3 ημερών)

Ένας κοινωνικός λειτουργός επικοινωνεί με την οικογένεια και κανονίζει μια συνάντηση.

6. Πρώτη συνέντευξη

- Μιλάει με το παιδί (με φιλικό προς το παιδί τρόπο)
- Μιλάει με τους γονείς
- Αξιολογεί τον βαθμό επικινδυνότητας

7. Αποτέλεσμα αξιολόγησης

- Επιβεβαίωση ενδείξεων συνεχιζόμενης σωματικής κακοποίησης
- Το παιδί διατρέχει κίνδυνο αλλά όχι άμεσο

8. Λήψη μέτρων

- Έναρξη διαχείρισης υπόθεσης
- Πιθανές ενέργειες:
 - γονική υποστήριξη / επίβλεψη
 - συμμετοχή της αρχής προστασίας παιδιών
 - εάν χρειαστεί, προσωρινή απομάκρυνση σε δεύτερο χρόνο

9. Μεταπαρακολούθηση

- Συνεχής παρακολούθηση
- Συνεργασία με το σχολείο, ενδεχομένως με την αστυνομία σε περίπτωση υποψίας για ποινικό αδίκημα

Βήμα-Βήμα ΟΥΓΓΑΡΙΑ

[1] Υποψία ή αποκάλυψη κακοποίησης

↓

[2] Άμεση εκτίμηση κινδύνου

↓

___ NAI (σοβαρός κίνδυνος/κίνδυνος ζωής)

↓ ↓

[3A] Επείγουσα Δράση

→ Αστυνομία / ασθενοφόρο / αρχές

→ Άμεση διασφάλιση παιδιού

___ OXI (όχι άμεσος κίνδυνος)

↓

[3B] Αποστολή αναφοράς

→ Υπηρεσία Οικογενειακής και Παιδικής Μέριμνας
(εντός max 3 εργάσιμων ημερών)

↓

[4] Καταγραφή και τεκμηρίωση της περίπτωσης

↓

[5] Έλεγχος υπηρεσιών

→ επείγον, πληρότητα, αρμοδιότητες

↓

[6] Επαφή με παιδί/οικογένεια (≤ 3 μέρες)

↓

[7] Ήταν επιτυχημένη η επαφή;

↓

___ NAI

↓

[8] Πρώτη συνέντευξη+ εκτίμηση

→ εκτίμηση κινδύνου

→ ανατροφοδότηση στον καταγγέλλοντα

→ μεταπαρακολούθηση περίπτωσης

___ OXI

↓

[9] Περαιτέρω προσπάθειες

→ επιστολή / επίσκεψη κατ' οίκον / συνεργασία

→ αν ακόμα δεν υπάρχει επικοινωνία:

Εκκίνηση της διαδικασίας εμπλοκής των αρχών initiate authority procedure

↓

[10] Έκβαση

→ Αν επιβεβαιώνεται η κακοποίηση ή παραμένει ο κίνδυνος:

Επίσημα μέτρα παιδικής προστασίας

Μελέτη Περίπτωσης

Βουλγαρία

«Μίλα», 13 ετών

Η Μίλα είναι ένα 13χρονο κορίτσι που ζει στη Σόφια με τη μητέρα της και τον σύντροφο της μητέρας της. Σε διάστημα αρκετών μηνών, η δασκάλα παρατηρεί σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά της. Η Μίλα, που προηγουμένως ήταν δραστήρια και κοινωνική, εμφανίζει απόσυρση, άγχος, και απουσιάζει συχνά από το σχολείο. Φαίνεται συνεχώς κουρασμένη, η σχολική της επίδοση μειώνεται και αποφεύγει όλο και περισσότερο την επαφή με συμμαθητές και καθηγητές. Κατά τη διάρκεια της γυμναστικής, η εκπαιδευτικός παρατηρεί μώλωπες στα χέρια και την πλάτη της Μίλα. Όταν ερωτάται σχετικά, η Μίλα εμφανώς αγχώνεται και λέει ότι «έπεσε από τις σκάλες», αλλά αρνείται περαιτέρω συζήτηση.

Βήμα 1: Έγκαιρη ανίχνευση στο σχολείο

Ανησυχώντας για τους τραυματισμούς και τις αλλαγές στη συμπεριφορά της Μίλα, η εκπαιδευτικός ενημερώνει την ψυχολόγο του σχολείου και τον διευθυντή του σχολείου. Μετά από μια ιδιωτική συζήτηση με τη Μίλα, η ψυχολόγος υποψιάζεται πιθανή ενδοοικογενειακή βία και συναισθηματική κακοποίηση. Σύμφωνα με τον Νόμο περί Προστασίας του Παιδιού και τις υποχρεώσεις του σχολείου ως φορέα πρώτης γραμμής για την προστασία του παιδιού, ο διευθυντής δίνει σήμα στην τοπική Μονάδα Προστασίας του Παιδιού εντός της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας και επικοινωνεί με την αστυνομία λόγω του πιθανού άμεσου κινδύνου για το παιδί.

Βήμα 2: Αναφορά και ενεργοποίηση του Μηχανισμού Συντονισμού

Η Μονάδα Προστασίας Παιδιών καταγράφει αμέσως το σήμα. Ακολουθώντας τον Μηχανισμό Συντονισμού για υποθέσεις που αφορούν παιδιά θύματα βίας, το ίδρυμα ενημερώνει την αστυνομία και την Κρατική Υπηρεσία Προστασίας Παιδιών εντός μίας ώρας. Δεδομένου ότι η Μίλα αναφέρει ότι φοβάται να επιστρέψει στο σπίτι, η υπόθεση αντιμετωπίζεται ως επείγουσα και ξεκινά ταχεία ανταπόκριση από το σύνολο των αρμόδιων οργανισμών.

Βήμα 3: Αρχική κοινωνική αξιολόγηση

Μια αρμόδια κοινωνική λειτουργός συναντά τη Μίλα στο σχολείο την ίδια ημέρα. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, η Μίλα αποκαλύπτει ότι ο σύντροφος της μητέρας, της έχει επιτεθεί επανειλημμένα και την έχει απειλήσει να μην το πει σε κανέναν. Η Μίλα εξηγεί επίσης ότι η μητέρα της γνωρίζει για τη βία, αλλά έχει επανειλημμένα υποβαθμίσει τα περιστατικά και έχει αποθαρρύνει τη Μίλα από το να μιλήσει γι' αυτά. Η κοινωνική λειτουργός εκτιμά ότι η Μίλα αντιμετωπίζει άμεσο κίνδυνο περαιτέρω κακοποίησης και ανοίγει μια επίσημη υπόθεση παιδικής προστασίας.

Βήμα 4: Συνάντηση διεπιστημονικής ομάδας

Εντός 24 ωρών, συγκαλείται μια διεπιστημονική ομάδα, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι της Μονάδας Προστασίας Παιδιού, της αστυνομίας, του σχολείου, του δήμου, των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και της Εισαγγελίας. Η ομάδα αναπτύσσει ένα συντονισμένο σχέδιο δράσης με επίκεντρο την

άμεση ασφάλεια της Μίλα, την ιατρική αξιολόγηση, την ψυχολογική υποστήριξη και τη νομική προστασία. Στον κάθε εμπλεκόμενο φορέα ανατίθενται συγκεκριμένα καθήκοντα, ευθύνες και προθεσμίες.

Βήμα 5: Αστυνομική έρευνα και εισαγγελικές ενέργειες

Οι Αστυνομικοί ξεκινούν επείγουσα έρευνα υπό την επίβλεψη της Εισαγγελίας. Συλλέγουν καταθέσεις από το προσωπικό του σχολείου, τους γείτονες και τα μέλη της οικογένειας, ενώ παράλληλα συλλέγουν ιατρικά και άλλα στοιχεία. Ο ύποπτος δράστης ανακρίνεται και ο εισαγγελέας κινεί προδικαστική διαδικασία για ενδοοικογενειακή βία κατά παιδιού. Λόγω της σοβαρότητας των ισχυρισμών και του κινδύνου επαναλαμβανόμενης βίας, ζητούνται προστατευτικά μέτρα.

Βήμα 6: Διορισμός ειδικού εκπροσώπου για τη Μίλα

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, καθίσταται σαφές ότι η μητέρα της Μίλα δεν είναι διατεθειμένη να υποστηρίξει ενεργά τα συμφέροντα του παιδιού και συνεχίζει να διατηρεί επαφή με τον φερόμενο ως δράστη. Επειδή αυτό δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ της Μίλα και του νόμιμου κηδεμόνα της, το δικαστήριο διορίζει έναν δικηγόρο ως ειδικό εκπρόσωπο της Μίλα («особен представитель») σύμφωνα με τους ισχύοντες δικονομικούς κανόνες. Ο ρόλος του δικηγόρου είναι να εκπροσωπεί ανεξάρτητα τα δικαιώματα και τα συμφέροντα της Μίλα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε ακροάσεις και της επικοινωνίας με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Βήμα 7: Ιατρική εξέταση και τεκμηρίωση

Η Μίλα παραπέμπεται για ιατροδικαστική εξέταση σε ένα νοσοκομείο. Οι γιατροί καταγράφουν πολλούς μώλωπες και τραυματισμούς που συνάδουν με επαναλαμβανόμενη σωματική βία. Τα ευρήματα καταγράφονται επίσημα και καταχωρούνται στον φάκελο της έρευνας. Οι επαγγελματίες υγείας αξιολογούν επίσης την ψυχική κατάσταση της Μίλα και συνιστούν ψυχολογική υποστήριξη.

Βήμα 8: Συνέντευξη φιλική προς το παιδί και εξειδικευμένη υποστήριξη

Προκειμένου να αποφευχθεί η δευτερογενής θυματοποίηση, η Μίλα εξετάζεται σε ένα «μπλε δωμάτιο» με την υποστήριξη ψυχολόγου. Η συνέντευξη λαμβάνει χώρα σε ένα περιβάλλον φιλικό προς τα παιδιά και καταγράφεται οπτικοακουστικά, ώστε η Μίλα να μην χρειαστεί να επαναλάβει την κατάθεσή της πολλές φορές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η Μίλα παραπέμπεται επίσης σε μια εξειδικευμένη υπηρεσία υποστήριξης που λειτουργεί σύμφωνα με το βασισμένο στο Barnahus μοντέλο «Zona ZaKrila», όπου λαμβάνει ψυχολογική συμβουλευτική, κοινωνική υποστήριξη και νομική βοήθεια, συντονισμένα, σε ένα μέρος.

Βήμα 9: Μέτρα προστασίας και προσωρινή τοποθέτηση

Καθώς η μητέρα της Μίλα δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί για την ασφάλειά της, η Μονάδα Προστασίας Παιδιού ζητά προσωρινή τοποθέτηση εκτός οικογενειακού περιβάλλοντος. Το δικαστήριο εγκρίνει την τοποθέτηση της Μίλα στη θεία από την πλευρά της μητέρας της, ενώ συνεχίζονται η ποινική διαδικασία και η αξιολόγηση κινδύνου. Οι κοινωνικοί λειτουργοί διατηρούν τακτική επαφή με τη Μίλα, το σχολείο της και το περιβάλλον ανάδοχης οικογένειας για να διασφαλίσουν την ευημερία της.

Βήμα 10: Αποκατάσταση και επανένταξη

Στο διάστημα των επόμενων μηνών, η Μίλα συμμετέχει σε τακτικές θεραπευτικές συνεδρίες που στοχεύ-

ουν στην αντιμετώπιση του τραύματος που προκάλεσε η βία. Με την υποστήριξη ψυχολόγων, εκπαιδευτικών και κοινωνικών λειτουργών, ανακτά σταδιακά την αυτοπεποίθησή της και επιστρέφει στην κανονική σχολική ρουτίνα της. Η μητέρα της ξεκινά επίσης να λαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής και γονικής υποστήριξης για να βελτιώσει το οικογενειακό περιβάλλον και την ικανότητά της να προστατεύει το παιδί της.

Βήμα 11: Μεταπαρακολούθηση και μακροπρόθεσμη υποστήριξη

Έξι μήνες αργότερα, η διεπιστημονική ομάδα επαναξιολογεί την κατάσταση της Μίλα. Η συναισθηματική της κατάσταση και η ακαδημαϊκή της επίδοση έχουν βελτιωθεί σημαντικά και αναφέρει ότι αισθάνεται ασφαλής στο νέο της περιβάλλον. Οι κοινωνικές υπηρεσίες συνεχίζουν την περιοδική παρακολούθηση και παραμένουν σε συντονισμό με το σχολείο, τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης και τον ειδικό εκπρόσωπο της Μίλα για να διασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη προστασία, την ανάρρωση/ανάκαμψη (recovery) και την κοινωνική της επανένταξη.

Υφιστάμενα Πρωτόκολλα

Ελλάδα

Υπουργική Απόφαση 7320/ΦΕΚ Β' 2238/10.6.2019

Κανονισμός Λειτουργίας των Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων «Σπίτι του Παιδιού» – Δομημένο πρωτόκολλο εξέτασης ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος.

Πρωτόκολλα και Οδηγίες του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού (Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας)

Χρησιμοποιούνται ή συμβουλευούνται, κατά περίπτωση και ανεπίσημα, σε διάφορες Ψυχιατρικές δομές για Παιδιά και Εφήβους (κλινικές, κοινοτικά κέντρα κ.ά.):

- [Πρωτόκολλο Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών](#)
- [Οδηγός Εφαρμογής του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης – Παραμέλησης Παιδιών για Επαγγελματίες](#)
- [Ευρετήριο Ισχύουσας Νομοθεσίας για την Κακοποίηση και Παραμέληση Παιδιών](#)
- [Ενημερωτικό φυλλάδιο για τις ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ ενέργειες των επαγγελματιών σε Περιστατικά Κακοποίησης-Παραμέλησης Παιδιών](#)
- Εγχειρίδιο για τη Λειτουργία και τη Χρήση του Εθνικού Συστήματος Αναφοράς Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών για Επαγγελματίες <https://www.esa-kapa-p.gr/?q=node/105>

Διαθέσιμα στο: [Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού – Πρωτόκολλα και Οδηγοί](#) (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2026).

Πρωτόκολλα και Οδηγοί της οργάνωσης [ELIZA – Εταιρεία κατά της Κακοποίησης του Παιδιού](#)

Διαθέσιμα στο: [ELIZA – Πρωτόκολλα και Οδηγοί](#) (πρόσβαση: 17 Ιουνίου 2026).

1. [Πρωτόκολλο Οδηγιών Διαχείρισης Περιστατικών Κακοποίησης Ανηλίκου για Αστυνομικούς](#)
2. [Πρωτόκολλο Αναγνώρισης & Διαχείρισης παιδιών με υποψία σωματικής κακοποίησης για επαγγελματίες υγείας](#)
3. [Τρίπτυχος οδηγός διαχείρισης περιστατικών παιδιών με υποψία σεξουαλικής κακοποίησης για επαγγελματίες υγείας \(για εκτύπωση\)](#)
4. [Τρίπτυχος οδηγός διαχείρισης περιστατικών παιδιών με υποψία σεξουαλικής κακοποίησης για επαγγελματίες υγείας \(για ψηφιακή χρήση\)](#)
5. [Ενημερωτική Αφίσα για επαγγελματίες υγείας](#)

Υφιστάμενα Πρωτόκολλα

Σλοβενία

- **Κοινά Πρωτόκολλα (Common Protocols):**

Σαφείς οδηγίες σχετικά με το «ποιος κάνει τι» σε κάθε στάδιο της διαδικασίας:

Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν επίσημα πρωτόκολλα ή κατευθυντήριες οδηγίες στη Σλοβενία.

- **Ανταλλαγή Πληροφοριών (Information Exchange):**

Δημιουργία ψηφιακών φακέλων προσβάσιμων από όλες τις αρμόδιες αρχές, ώστε να αποφεύγεται η επαναλαμβανόμενη εξέταση του παιδιού:

Σε ορισμένες περιπτώσεις έχει αναπτυχθεί άτυπη πρακτική, σύμφωνα με την οποία επαγγελματίες από το Κέντρο Κοινωνικής Εργασίας παρίστανται κατά τη συνέντευξη του παιδιού από την αστυνομία, ώστε να αποφεύγονται επαναλαμβανόμενες καταθέσεις σε διαφορετικές υπηρεσίες. **Το Σπίτι του Παιδιού (Children's House)** επιτρέπει τον συντονισμένο τρόπο συλλογής πληροφοριών μέσω καταγεγραμμένων δικανικών συνεντεύξεων, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ποινικές και άλλες δικαστικές διαδικασίες. Οι οπτικοακουστικές καταγραφές της κατάθεσης του παιδιού μπορούν να αξιοποιηθούν ως αποδεικτικό υλικό, ενώ παράλληλα για την παρέμβαση στην κρίση και για την ψυχοκοινωνική διερεύνηση. Επιπλέον, τα δεδομένα που συλλέγονται στο πλαίσιο της παρέμβασης στην κρίση και της ψυχοκοινωνικής διερεύνησης μπορούν να κοινοποιούνται σε παρόχους υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης ή σε φορείς που αναλαμβάνουν την συνέχεια της φροντίδας, με τη συγκατάθεση του παιδιού ή του νόμιμου κηδεμόνα του.

- **Διεπιστημονικές Ομάδες (Multidisciplinary Teams):**

Τακτικές συναντήσεις επαγγελματιών από διαφορετικούς τομείς (νομικούς, υγειονομικούς και κοινωνικούς λειτουργούς) για κάθε υπόθεση, με στόχο τη διασφάλιση της διεπιστημονικής συνεργασίας και της συνέχειας της φροντίδας (Εστιασμένες Ομάδες Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης - Focused Psychosocial Support Groups):

Πριν από τη διενέργεια δικανικής συνέντευξης στο Σπίτι του Παιδιού συγκροτείται διεπιστημονική ομάδα. Σε αυτήν συμμετέχουν συνήθως: ο/η ανακριτής/ανακρίτρια ή δικαστής/δικαστής ανηλίκων, ο/η εισαγγελέας, ο/η δικηγόρος που εκπροσωπεί το παιδί-θύμα, κοινωνικός λειτουργός από το Κέντρο Κοινωνικής Εργασίας, καθώς και ψυχολόγος και παιδαγωγός από το Σπίτι του Παιδιού.

Υφιστάμενα Πρωτόκολλα

Ουγγαρία

Κανονιστικά έγγραφα για τις υπηρεσίες οικογενειακής και παιδικής πρόνοιας για επαγγελματίες:

- <https://socialisportal.hu/csalad-es-gyermekjoleti-szolgalatasok-szakmai-szabalyzo-dokumentumai/>

Κατευθυντήρια Οδηγία Υγείας για επαγγελματίες του Υπουργείου Ανθρωπίνων Πόρων (EMMI) (Health Gazette 2020/14):

- <https://jogkodex.hu/doc/7665440>

Μεθοδολογία σε θεσμικό επίπεδο, επίπεδο φορέα διαχείρισης και τομεακό επίπεδο για τη διερεύνηση και διαχείριση περιστατικών κακοποίησης παιδιών ή νέων ενηλίκων που λαμβάνουν φροντίδα σε εξειδικευμένα ιδρύματα παιδικής προστασίας, δίκτυα αναδοχής και σωφρονιστικά ιδρύματα ανηλίκων:

- <https://tamogatoweb.hu/gyermekbantalmazas-elleni-modszertan/>

Κανονισμός αρ. 9/2022 (28 Σεπτεμβρίου) της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής και Παιδικής Προστασίας σχετικά με τα μέτρα για έκτακτα περιστατικά και περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών σε ιδρύματα κοινωνικής ένταξης και παιδικής προστασίας, καθώς και τη διαδικασία αναφοράς τους:

- https://szgyf.gov.hu/wp-content/uploads/2024/05/9_2022_IX28_szabalyzat-a-szoc-es-gyv-int-bekovetkezo-rendkivuli-esemenyek-es-bantalmazasi-esetek.pdf

Υφιστάμενα Πρωτόκολλα

Βουλγαρία

Ο Μηχανισμός Συντονισμού για τη συνεργασία σε περιπτώσεις παιδιών-θυμάτων βίας ή παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο έκθεσης σε βία θεσπίζει ένα σύστημα ταχείας και διεπιστημονικής ανταπόκρισης, στο οποίο συμμετέχουν οι αρχές παιδικής προστασίας, η αστυνομία, οι υπηρεσίες υγείας, τα σχολεία, οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, οι δήμοι και οι πάροχοι κοινωνικών υπηρεσιών.

Κάθε φορέας που λαμβάνει αναφορά για περιστατικό βίας υποχρεούται να ενημερώσει τις λοιπές αρμόδιες αρχές εντός μίας ώρας. Ο/η ορισμένος/η κοινωνικός/ή λειτουργός της τοπικής Μονάδας Προστασίας του Παιδιού οφείλει να αξιολογήσει την υπόθεση εντός 24 ωρών και, εφόσον διαπιστωθεί κίνδυνος, να συγκαλέσει διεπιστημονική ομάδα για την εκπόνηση συντονισμένου σχεδίου δράσης με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και χρονοδιαγράμματα. Ο μηχανισμός δίνει έμφαση στη συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παιδοκεντρική παρέμβαση, με στόχο την προάσπιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης προστασίας και αποκατάστασής του.

Η διαδικασία περιλαμβάνει επίσης εξειδικευμένο πλαίσιο παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης, όπως σοβαρά περιστατικά βίας, φυσικές καταστροφές, τρομοκρατικές επιθέσεις ή ατυχήματα με εμπλοκή παιδιών. Σε αυτές τις περιπτώσεις κινητοποιούνται ομάδες παρέμβασης αποτελούμενες από αστυνομικούς, δικαστές, εισαγγελείς, ιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, εκπαιδευτικούς και φορείς παροχής επείγουσας φιλοξενίας. Οι ομάδες αυτές παρέχουν άμεση ψυχολογική, κοινωνική και σωματική προστασία.

Ο μηχανισμός καθορίζει συγκεκριμένες υποχρεώσεις για κάθε εμπλεκόμενο φορέα, περιλαμβάνει επείγουσα ιατρική εξέταση, αστυνομική προστασία, ψυχολογική στήριξη και συντονισμένη διαχείριση της υπόθεσης. Παράλληλα, ορίζει βασικές έννοιες όπως: σωματική βία, ψυχολογική βία, σεξουαλική βία, παραμέληση, ενδοοικογενειακή βία και «παιδί σε κίνδυνο», παρέχοντας έτσι ένα κοινό νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την ανταπόκριση των αρμόδιων θεσμών.

Πηγή: <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Procedure%20for%20collaboration%20when%20there%20is%20a%20child%20at%20risk%20-%20bg.pdf>

Μεθοδολογικές κατευθυντήριες οδηγίες της Κρατικής Υπηρεσίας Προστασίας του Παιδιού

- Οδηγίες για τη χρήση και λειτουργία ειδικά διαμορφωμένων «Μπλε Δωματίων» (Blue Rooms) για τη λήψη συνεντεύξεων και τη διεξαγωγή ανακρίσεων παιδιών:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-polzvane-i-rabota-v-specialno-obosobeni-pomeshteni-q-sini-stai-za-izslushvane-na-deca-i-provezhdane-na-razpiti-17588>
- Πρωτόκολλο Διαχείρισης Υποθέσεων για Παιδιά σε Κίνδυνο:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlenie-na-sluchaj-za-dete-v-risk-22746>
- Διαδικασίες Διαχείρισης Υποθέσεων Παιδικής Προστασίας για Παιδιά σε Κίνδυνο από τα Τμήματα Προστασίας του Παιδιού:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlenie-na-sluchaj-za-zakrila-na-dete-v-risk-ot-otdel-zakrila-na-deteto-15331>
- Μεθοδολογία για την Παρακολούθηση της Συμμόρφωσης με τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στον/στους συγγραφέα/-εις και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών (χορηγούσα αρχή). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.